Transcript raadsvergadering

Programmabegroting 2027–2030 en 2e bestuursrapportage 2026

5 november 2026 | Raadzaal gemeente Bunnik

Redactioneel bewerkt: spelling, grammatica, leesbaarheid en sprekerindeling. De gesproken inhoud is behouden. Waar de automatische transcriptie onduidelijk is, is geen inhoudelijke aanvulling gedaan.

1. Opening

Voorzitter (Ruud van Bennekom)

Dames en heren. Het is 5 november klokslag 8.00 uur. Ik open deze vergadering. De vergadering is geopend. U krijgt iedereen van harte welkom die deze vergadering bijwoont. Of dat nu thuis waar ter wereld is. Via Slotstad Radio, voor een van de laatste keren of via onze livestream. Ik heet de mensen op de publieke tribune welkom. Natuurlijk. Onze raadsleden, de mensen van ambtelijke organisatie, de griffie, de wethouders. Van harte welkom bij deze vergadering. Wij beginnen altijd met te melden wie er niet zijn. Ik zie een lege stoel. Net hebben we bericht gehad dat meneer Zwart het niet gaat redden om hier vanavond aanwezig te zijn. Dat betekent dat we met zestien raadsleden zijn. We beginnen daarna met één trekking van een voorstemmers nummer. Mochten tot een hoofdelijke stemming komen. Dan beginnen we bij mevrouw de Boer, mevrouw De Boer. Dan ben ik als eerste bij u bij een hoofdelijke stemming.

Dit is altijd een wat afwijkende agenda van deze vergadering, want die staat in het teken van de financiële stukken. U heeft een voorstel gekregen voor de agenda, betekent dat er vanavond geen vragenronde is en geen mededelingen vanuit het college of van de raadsrapporteurs. Maar kunt u instemmen met deze agenda zoals die voorligt?

2. Vaststelling agenda

Voorzitter (Ruud van Bennekom)

Dan gaan we het zo doen. Dan kom ik bij de debatpunten

3. Debatpunten

3.1 Beschouwingen programmabegroting 2027–2030 en 2e bestuursrapportage 2026

Voorzitter (Ruud van Bennekom)

en dat betreft de beschouwingen over de programmabegroting 2027–2030 en de tweede bestuursrapportage 2026. Volgens de griffie zijn in eerste termijn mevrouw Gerrits namens D66, die het woord wil voeren, de heer Aartsen namens het CDA. De heer Roussum namens P21 en de heer Van den Berg namens de VVD. Zijn dat ook de mensen die verwachten in eerste termijn het woord te voeren? Ja, misschien denkt u hoe komen we aan deze volgorde? Maar dat is precies de omgekeerde volgorde als die we gehanteerd hebben bij de Algemene Beschouwingen, bij de kadernota. Dus zo geven we altijd iedereen een kans om als eerste en als laatste aan het woord te zijn. De vraag is of u vanaf het spreekgestoelte uw eerste termijn wilt doen. Interrupties zijn toegestaan, maar laat wel mensen een eerste paar zinnen uitspreken en die interrupties kunnen gaan over voorstellen die zijn ingediend of wat mensen anderszins te zeggen hebben. Zullen we het zo gaan doen?

Ja, dan wil ik als eerste mevrouw Gerrits uitnodigen om hier te komen en neemt inderdaad uw kaartje mee. Dank u wel, voorzitter. Vanavond gaat het over het raadsvoorstel waarin het college de raad verzoekt de volgende documenten vast te gaan stellen. De programmabegroting 2027–2030 De nota van actualisatie. En als derde punt het voordelig saldo te storten

Anneke Gerrits

in de algemene reserve. Naar aanleiding van de door ons gestelde technische vragen de antwoorden. Waarvoor ook mijn dank aan de ambtelijke organisatie en het debat op de politieke avond. Vorige week wil ik een aantal voor D66 belangrijke onderwerpen in mijn bijdrage met u delen. Als eerste wil ik het hebben over de netcongestie. Voor het kunnen beperken en inzichtelijk hebben van risico's van netcongestie is het goed te weten dat de portefeuillehouder heeft aangegeven dat hij bezig is met het uitwerken van scenario's. Die staan natuurlijk nu nog niet in de stukken, want we hebben te maken met een beleidsarme begroting. Maar goed, mijn fractie maakt zich zorgen over de risico's en wil hier graag inhoudelijk nader over worden geïnformeerd. Bij voorkeur met twee of drie scenario's met daarin opgenomen welke keuzes, met welke impact, consequenties, een concrete planning en dit uiterlijk op 26 november van dit jaar.

Ook is het belangrijk dat de uitgaven en kosten inderdaad zo dicht mogelijk tegen elkaar aan worden gepland, waar dat mogelijk is. De aanpak van netcongestie in regionaal verband en met alle partijen heeft wat D66 betreft absoluut urgentie. En we zijn tevreden met die urgentie die door het college wordt gedeeld en met de inzet van de portefeuillehouder op dit punt. Ten aanzien van woningbouw is zeker bekend dat wij altijd van opvatting zijn geweest dat Bunnik haar eigen belangen goed moet inbrengen in de regio en bij het Rijk, op zo'n manier dat onze inwoners, maar ook woningzoekenden uit de regio en van elders een kans krijgen op de arbeidsmarkt, op de, op de zooi, op de woningmarkt. Voor alle groepen burgers is een plek om prettig en passend te wonen belangrijk voor het welzijn. Of je nu starter, jongeren, senior, statushouder of met psychiatrische problematiek te maken hebt.

Een passende plek draagt bij aan het voorkomen of verminderen van problemen en vraag naar zorg en bespaart in kosten. Een niet onbelangrijk punt voor ons de komende jaren. Ook hier is onze opvatting dat samenwerking en gerichte inzet van medewerkers in de regio van groot belang zijn. We willen graag Smart inzicht in de financiële risico's van de woningbouwprojecten door middel van scenario's. Dit mede in het kader van de afhankelijkheid van de Raad van State, met de verwachte uitspraak in februari 27 en de netcongestie. Gefaseerd bouwen van de Kersenweide in tranches van 600 600 woningen. En dit inzicht willen we eigenlijk graag hebben bij de bespreking van de financiële Begrotingswijzigingen van het collegeprogramma. Die behoren bij het collegeprogramma, wat in december aan de orde komt. De verwevenheid tussen onderwerpen is groot en ik wil als derde punt ook het sociaal domein daarom aanstippen.

Want woningbouw, uh kunnen goed kunnen wonen. Uh. Een financieel gezond Bunnik is belangrijk en raakt ook heel veel sociaal maatschappelijke punten. Oplossingen zijn soms doodsimpel, zoals de huis en straatarts Michelle van Tongerlo uit Rotterdam uitdraagt in de media een onderkomen, al is het tijdelijk een paar € 1.000 om wellicht de schuld af te betalen. Of passende kinderopvang. Voorkomen dat problemen groter worden. Nu is Bunnik natuurlijk geen Rotterdam en we zijn nog steeds een dorp met drie mooie kernen. Maar ook hier is het in het oog houden van inwoners die het lastig hebben en die ook tijdig ondersteunen, van belang. Het voorkomt ook dat kinderen, waar eigenlijk zelf niets mee aan de hand is, in de dure jeugdzorg terechtkomen. Een groot deel van onze begroting wordt besteed aan jeugdzorg, en het blijvend versterken van het sociale domein heeft onze prioriteit. En we zullen samen met P21 een motie indienen.

Uh, ten aanzien van de financiële ruimte binnen het sociaal domein op een verstandige manier gebruiken en investeren waar mogelijk in de sociale basis. Daar komt mevrouw Zuidweg straks ook denk ik nog wel op terug. Namens. Ja, meneer Van Hussen, namens de fractie Excuus. Een voorbeeld waar ik toch heel even bij stil wil staan. Dat is eigenlijk even een doorkijkje. Wat nu niet nu over onze beleidsarme begroting gaat. Maar als je het hebt over activiteiten in de sociale basis en de versterking en de samenhang, kijk naar onze lokale bibliotheek. Het spreek het spil en voorleesuur op de woensdagochtend, waar ouders elkaar treffen en daar ook opvoedvragen met elkaar kunnen delen. De activiteiten die Kunsthuis Idea ook in onze gemeente ontplooit in afstemming met jongerenwerk of ten behoeve van jongeren, onder andere een middag en avond. Binnenkort weer over. Hoe ga je respectvol om met elkaar?

Dus ook ouderen, met jongeren, maar ook het Taalcafé zijn lopende initiatieven. En even een blik vooruit. Een wens van D66 is om na te gaan of er in de komende jaren niet een potje te vinden is. Bijvoorbeeld als blijkt dat de hervorming om minder aan jeugdzorg uit te geven en dit geïnvesteerd kan worden in preventie. Afhankelijk natuurlijk van de financiële situatie de komende raadsperiode. Om bijvoorbeeld de Amarena kerstzaal, die heel veel leeg staat in de MFA in Bunnik, door een schuifwand bij de bibliotheek te betrekken en zo meer activiteiten te faciliteren. Dat is niet voor vanavond, maar het geeft wel even aan dat we praktisch handen en voeten willen geven aan invulling van het sociale domein. Half januari komend jaar spreken we over de sport visie en hebben gesprek met de verenigingen. En ook bij toekomstige gesprekken over besparingen die in de jeugdzorg worden bereikt.

Hoe die te investeren wil ik op dat moment zeker ingaan op meerwaarde van sport. Recent onderzoek heeft aangetoond dat investeren in sport en bewegen loont. De maatschappelijke opbrengsten zijn 2,5 keer hoger dan de kosten. Maar goed, het gaat over de begroting en we bespreken hier vandaag de zogenaamde beleidsarme programmabegroting. En daarom ontkom ik niet aan de volgende vraag. Is de portefeuille Financiën er van overtuigd dat de raad vandaag een betrouwbare programmabegroting voor 15 november, dus voor de vijftiende november, de deadline kan vaststellen? Specifiek de positieve begroting voor komend jaar. Dit gezien het feit dat we als raad nog geen transparantie, transparante scenario's voorgelegd hebben gekregen om echt goed over risico's en kansen. Uh uh, nou ja, met elkaar te praten. Vorige week zijn hier in deze raadzaal door onze coalitiegenoot CDA en ook de ons al vragen gesteld over de financiële strategie en positie.

En de auditcommissie zal nauwgezet gaan kijken de komende periode naar het proces, waaronder de planning en control cyclus. Ook kijken hoe je het hele proces goed in kan richten. En net als aandacht voor beleids en kwaliteitsindicatoren. En hier liggen vandaag ook enkele moties voor die daartoe gaan verzoeken. Waarvan we er eentje gaan indienen. Samen met P21 en de andere motie wachten we even af van P21 op het gebied van kwaliteitsindicatoren. Ik wil tot slot nog een paar dingen zeggen over een aantal andere onderwerpen. D66 is zeer content met de ingezette route voor het aardgasvrij worden van de wijk en Boogerd. Echter, in het hier en nu zijn inwoners nog afhankelijk in vele gevallen van aardgas.

De portefeuillehouder heeft vorige week aangegeven dat er geen extra middelen voorhanden zijn om inwoners die te maken hebben met energiearmoede, door deze situatie extra te kunnen helpen als blijkt dat mensen in de problemen komen, dan is het goed om een scenario te bedenken de komende periode hoe we daar wellicht binnen de financiële mogelijkheden stappen in kunnen zetten. Ik wil op dit punt wel complimenten aan de inspanningen die de gemeente, de energiecoöperatie, Bunnik en anderen doen om inwoners te helpen met isoleren en andere maatregelen. Uh uh, daarmee inderdaad te complimenteren. Ga zo door. Tijdens de politieke avond hebben heeft D66 aangegeven te overwegen een paar moties of amendementen te willen gaan indienen. Dat gaan we niet vandaag doen.

We gaan ten aanzien van de afvalstoffenheffing in de raadsvergadering van december bij de behandeling van de Verordening afvalstoffenheffing, een amendement indienen om het bedrag van 111 nul € 600 in 2027 in gelijke mate te verdelen over alle huishoudens en niet alleen bij de meerpersoonshuishoudens te laten landen. Bij die. Bij dat amendement zal t.z.t. de onderliggende jaarlijkse standaard systematiek, hoe de vaststelling wordt gedaan, niet worden gewijzigd. Daarnaast is onze fractie bezig met de voorbereiding van een motie om voor te stellen dat plastic afval ook ook via een kliko ter beschikking kan worden gesteld, in plaats van met plastic zakken. Ik heb al iets over de jeugdzorg gezegd in het kader van het sociaal domein. De komende raadsperiode moeten stap worden gezet van kostenbeheersing naar daling van kosten en waar mogelijk investeren in het versterken van preventie en vroegtijdige ondersteuning.

Een compliment aan het college dat de uitgaven van jeugdzorg nu, na jaren van stijgingen, voor het eerst stabiel heeft. Dus op naar meer ondersteuning in het gewone leven, zodat ook Bunnik een goede plek is voor kinderen om op te groeien. En we kijken met belangstelling uit naar de eerstvolgende monitoringsrapportage over de jeugdzorg. Digitalisering en datagedreven werken is een belangrijk punt om op een goede manier ook inzicht te krijgen in kansen en risico's. En het het het effect van van beleidskeuzes en het inzet van geld. En we willen heel graag dat we hier zelf ook mee aan de slag gaan, maar dit zal in het collegeprogramma wellicht ook nog wel benoemd worden. Over energie. We vinden het belangrijk dat we in het toekomstig kader van de zon en windenergie plaatsmaken voor lokaal eigenaarschap.

Als we dat uitwerken en de afspraak in de coalitie om deze raadsperiode een aantal scenario's in kaart te brengen om tussen dertig en veertig te ontwikkelen, om energieneutraliteit te realiseren. Daar zullen we. Deze zullen we actief bewaken. En dat zijn ook zaken waar we de komende maanden, jaren vaak denk ik nog over zullen spreken. Ik wil eigenlijk besluiten met een persoonlijke, korte bespiegeling. Ik zit in een mooie fluisterboot op de prachtige Kromme Rijn. De meerkoetjes zwemmen langs, maar het bootje begint water te maken. Eerst ga ik provisorisch hozen, maar dat helpt maar wel even. Maar ik ontdek eigenlijk opeens een gat onder de waterlijn. Reparatie is nodig. Onderhoud. Maar het bootje is, als ik eerlijk ben, misschien ook wel toe aan vervanging. In mijn dromerij over mijn mooie omgeving en het mooie landschap heb ik niet voldoende gespaard voor een nieuw bootje.

Ik moet de komende periode maar eens nadenken, maar ook doen en kiezen. Wat zijn mijn scenario's? Blijven pleisters plakken. Een Houdini act om zelf een nieuw bootje te kopen. Of maatjes zoeken om samen een bootje te gaan varen. Ik ben er nog niet uit. Dank u wel. -Dank u wel.

Anneke Gerrits
Dan wil ik nu meneer Aartsen vragen naar het spreekgestoelte te komen.

Rik Aartsen (CDA)
Voorzitter, dank u wel. Als we de programmabegroting die vandaag op de agenda staat bezien, dan kan de conclusie geen andere zijn dan dat er financieel zeer uitdagende tijden aankomen. De begroting voor 2027 laat nog een klein overschot zien. Dat is mooi, maar voor de jaren 2028 tot 2030 worden structureel grote tekorten voorzien. Een belangrijke oorzaak is dat de gemeente vanaf 2028 minder geld van het Rijk krijgt, terwijl rijksuitkeringen circa 70% van onze inkomsten vormen. Ook vertraging van onze bouwplannen door bezwaarschriftprocedures en netcongestie raakt onze financiën. Verder is duidelijk geworden dat er in de verleden veel te weinig reserves zijn gevormd om onderhoud en vervanging van wegen, bruggen, bomen en andere werken in de openbare ruimte te kunnen realiseren.

CDA, P21 en D66 hebben in het coalitieakkoord, ondanks alle financiële tegenwind, afgesproken er naar te streven om de programmabegroting voor ieder jaar zoveel mogelijk sluitend te laten zijn. Als CDA zijn we daar blij mee, want we willen ten aanzien van de financiën verantwoordelijkheid nemen, dus lasten niet naar toekomstige generaties doorschuiven en als goede rentmeester met de publieke middelen omgaan. In de beleidsarme programmabegroting die nu voorligt, is de afspraak uit het coalitieakkoord om te streven naar een zoveel mogelijk sluitende begroting in ieder jaar van de programmabegroting. Nog niet gerealiseerd. Als we de begroting voor de jaren 2028 en daarna toch weer zoveel mogelijk sluitend willen laten zijn, dan zullen we de komende periode waarschijnlijk stevige keuzes moeten maken. Verder bezuinigen wordt na de ombuigingen waar de raad in de vorige raadsperiode al toe heeft besloten.

Evenwel steeds moeilijker zonder taken en dienstverlening te raken in het kader van de zoektocht naar verdere ombuigingen is Het is voor het CDA trouwens bijna alles bespreekbaar, met als enige kanttekening dat we initiatieven die ontmoeting tussen mensen bevorderen, willen blijven steunen en bij bezuinigingen zoveel mogelijk willen ontzien. Als CDA vinden we het heel belangrijk dat wij als raad het komende jaar, voorafgaand aan de ongetwijfeld lastige besluitvorming over het sluitend krijgen van de begroting, goed worden geïnformeerd over mogelijke maatregelen die de raad zou kunnen nemen om de structurele tekorten op te heffen. Het rapport Ombuigingen Bunnik 2026 2029, dat de raad in de vorige raadsperiode heeft mocht ontvangen, vormt daarvoor een goed en bruikbaar voorbeeld.

Met een dergelijk rapport in de hand wordt de raad werkelijk in de positie gebracht om mogelijke maatregelen tegen elkaar af te wegen en goed gefundeerd keuzes te maken. In antwoord op onze vragen tijdens de politieke avond, heeft de portefeuillehouder Financiën al aangegeven dat het college, voorafgaand aan de bespreking van de kadernota in 2028, weer een dergelijk overzicht aan de raad zal verschaffen. Dat wil zeggen een overschiftzicht van mogelijke maatregelen die extra besparingen of extra inkomsten kunnen creëren. Welke optionele keuzes daarbij gemaakt kunnen worden. En dit alles met een onderbouwde inschatting welk bedrag aan extra besparingen of extra inkomsten iedere eventuele maatregel zal opleveren. Daar zijn wij blij mee, want op die manier zal de raad haar kaderstellende rol op een goede manier invulling kunnen geven.

Het CDA heeft er vandaag voor gekozen om geen amendementen en moties met betrekking tot de voorliggende, beleidsarme programmabegroting in te dienen. We willen nu eerst het vandaag gepubliceerde collegeprogramma en alle maatregelen en investeringen op de diverse beleidsterreinen die daarin staan, inclusief de financiering ervan, in samenhang beoordelen. Daarna, tijdens de bespreking hiervan in de raad in december, komen we dan zo nodig met voorstellen om het voorgestelde beleid op bepaalde punten bij te sturen. Tot zover. Dank u wel. Dank u wel. Neemt u uw pasje weer mee, dan ga ik naar meneer Bussum.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Zonder pasje. Maar er wordt voor u geregeld dat u zometeen ook uw naam te zien. Dat hij te zien is voor de mensen die het via de livestream volgen. -Dank u wel, voorzitter.

Arjen Hussem (P21)
Het is goed om te horen. De eerste 200 dagen van deze raadsperiode laten zien hoeveel energie er in Bunnik zit om samen vooruit te gaan. In de raadzaal, maar zeker ook daarbuiten. Inwoners die samen een sportnota opstellen. Een overvolle zaal bij een bijeenkomst van de energiecoöperatie over thuisbatterijen en enthousiaste bermscouts van de Berm. Scouts die de biodiversiteit in de openbare ruimte meten. Allemaal mensen die zich inzetten voor een sterke verbonden samenleving en groene, gezonde dorpen. Nu ligt de programmabegroting 2027–2030 voor ons vanaf 2028. We hebben het al gehoord laat de begroting aanzienlijke tekorten zien en dat is zorgelijk. Net als altijd moeten we de komende tijd bij nieuwe politieke keuzes kritisch kijken naar wat financieel haalbaar is. Maar voor P21 is een begroting meer dan een financieel document. Achter iedere begrotingspost schuilt een politieke keuze over de samenleving waarin wij willen leven.

Een gemeente is geen bedrijf, gaat niet om financiële winst uit de verkoop van producten of diensten, maar om maatschappelijke winst door de inzet van gemeenschapsgeld. Financiële winst is eenvoudig in cijfers uit te drukken. Maatschappelijke winst veel minder. Neem onze inzet voor een sterke, veerkrachtige samenleving. De gemeente stelt beleidsdocumenten op. Zoekt samenwerking met maatschappelijke partners en investeert bijvoorbeeld via subsidies in sport en cultuur. Onderzoek laat zien dat dergelijke investeringen op termijn maatschappelijke winst opleveren. Maar die winst komt niet automatisch terug op de gemeentelijke bankrekening. Maatschappelijke opbrengst kan groot zijn, terwijl de financiële opbrengst voor de gemeente beperkt blijft of elders terecht komt. Dat maakt de begroting als sturingsinstrument soms lastig te doorgronden.

Daarom willen we onderzoeken hoe we de relatie tussen gemeenten, financiën en maatschappelijke impact in toekomstige begrotingen beter zichtbaar kunnen maken. Met het volle besef dat dat niet makkelijk is en niet altijd kan. In dat kader willen we nu ingaan op investeringen in de sociale basis, voldoende grip op groen, een samenhangende duurzaamheidsrapportage en een doelmatiger begrotingsproces. Investeringen in de sociale basis. Bij 21 wil investeren in een sterke sociale basis. Preventie, welzijn en ontmoeting dragen bij aan gezonde, veerkrachtige inwoners en kunnen de behoefte aan individuele ondersteuning verminderen. In de begroting zien we veranderingen in de geraamde uitgaven aan WMO en jeugdzorg. Maar wat ons betreft nog onvoldoende. Zien we de betekenis daarvan voor het sociaal domein als geheel? Lagere ramingen betekenen niet automatisch besparingen, maar kunnen wel kansen bieden. Die zouden we graag beter in beeld krijgen.

Daarom vragen we het college om de financiële ontwikkelingen en risico's in het sociaal domein. Integraal inzichtelijk te maken. Zo kan de Raad gericht sturen op de inzet van middelen en onderbouwde keuzes maken over investeringen in de sociale basis. Daarvoor wil ik nu graag een motie indienen, opgesteld door mijn fractiegenoot mevrouw Zuydweg, En die dienen we samen in met D66. En ik zal me nu even beperken tot het dictum. We verzoeken het college de gemeenteraad periodiek, in ieder geval bij de reguliere planning en control momenten, inzicht te geven in de financiële ontwikkelingen binnen het sociaal domein als geheel, en af te stemmen met de raadswerkgroep Sociaal Domein.

Mocht dit onvoldoende inzicht geven een voorstel uit te werken hoe structurele beschikbare financiële ruimte voor zover verantwoord, met inachtneming van de financiële risico's van de gemeente, kan worden ingezet voor de versterking van de sociale basis daarbij inzichtelijk te maken hoe de financiële ontwikkelingen en de maatschappelijke resultaten van investeringen in de sociale basis in samenhang kunnen worden gevolgd, zodat de gemeenteraad hier gericht op kan sturen. Dit voorstel uiterlijk bij de eerstvolgende passende begrotings of bestuursrapportage aan de gemeenteraad voor te leggen. Ik heb begrepen dat mevrouw Zuydweg en mevrouw Gerritse deze willen indienen.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Dus als ik met uw handtekeningen deze motie krijg, dan is dat motie nummer één voor de verdere beraadslagingen en besluitvorming.

Arjen Hussem (P21)
-Dank u. En wellicht ten overvloede, maar u leest dus in het dictum ook terug dat dit goed past bij ons streven om weloverwogen te kijken naar hoe je gaat begroten en hoe je omgaat met de tekorten. Dus. Nou, dat is. We willen graag met de informatie daar een goede afweging in maken. En we horen graag van de andere fracties en het college hoe ze daarnaar kijken. Grip op groen in alle hitte. Een toevlucht voor spelende kinderen en ouderen, zo omschreef een bewoner van de drie jongere garde in Odijk eerder dit jaar de waarde van bomen in de buurt. Een groene leefomgeving is voor veel inwoners belangrijk. In de Eng Bogaard wijk in Bunnik zijn met inbreng van inwoners stappen uitgewerkt naar een wijk waarin alle woningen met schone energie worden verwarmd.

Energie die minder vervuilend is en ons minder afhankelijk maakt van geopolitieke onzekerheden dan aardgas. Een mooie ontwikkeling. Zo werken we samen met inwoners aan groene, gezonde dorpen. De raad besloot enkele jaren geleden om naast de verplichte indicatoren, aanvullende beleidsindicatoren voor groen, klimaat en energie in de begroting op te nemen om op deze thema's effectief te kunnen sturen en politieke keuzes goed te onderbouwen. En wij vinden dat om die doelen te bereiken, deze indicatoren aan herziening toe zijn. We willen daarom graag voorstellen om met de andere fracties via de auditcommissie, in overleg met het college, na te gaan hoe we deze indicatoren het beste kunnen vormgeven. En ik hoor graag van de andere fracties hoe zij hiernaar kijken en wat het beeld van het college hierbij is. Dan de samenhangende duurzaamheidsrapportage.

Bij de afgelopen twee begrotingen stelde de VVD vragen over de uitgaven aan de duurzaamheidsopgave. Concreet bij deze begroting vroegen ze naar uitleg over hoeveel geld per uitgave post is gereserveerd voor groen beleid, welke resultaten dit beleid dient op te leveren en in welke mate dit beleid leidt tot de doelstelling klimaatneutraal in 2040. Wat ons betreft belangrijke vragen en vragen waarvan wij de antwoorden niet terug konden vinden in de begroting of andere rapportages. Sommige gemeenten nemen een aparte duurzaamheidsparagraaf op in hun begroting. Daarin kan precies de informatie die de VVD en P21 inzichtelijk zouden, graag inzichtelijk zouden zien. En we kunnen dan zien waar het geld vandaan komt en welke risico's ontstaan als middelen wegvallen. Zou dat ook niet iets voor Bunnik kunnen zijn?

In een compacte paragraaf op basis van beschikbare kwantitatieve gegevens, zonder uitgebreide beschrijvingen van activiteiten die elders al aan bod komen. Zo wordt bijvoorbeeld in één oogopslag duidelijk of subsidies bijdragen aan klimaatadaptieve projecten, zoals de herinrichting van de Oranjebuurt. Ook kan zichtbaar worden welk deel van de uitgaven aan de warmtetransitie uit eigen reserves of andere bronnen komt, en welke kwantitatieve voortgang daarmee wordt geboekt. Zo'n paragraaf biedt alle fracties, van links tot rechts, een instrument voor financiële sturing en politieke kaderstelling. Daarom dienen we met hierover met D66 een motie in. En ik zou graag het dictum even voorlezen. We verzoeken het college met ingang van de Programmabegroting 2028 een afzonderlijke paragraaf duurzaamheid op te nemen. De opzet van deze paragraaf voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2028 af te stemmen met de auditcommissie.

Die commissie krijgt het druk. Maar we hebben gehoord

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
dat daar veel energie in zit, dus dat komt nu goed van pas. Maar deze motie ontvang ik graag met de handtekening van uzelf en van mevrouw Gerrits. Dan is dat motie nummer twee. Voor het vervolg van deze vergadering.

Arjen Hussem (P21)
-Dank u wel. Doelmatige begrotingsproces had ik nog toegezegd om te bespreken. Tijdens een recente financiële training vertelde de trainer dat Utrecht gaat experimenteren met het afschaffen van de kadernota. In plaats daarvan ontvangt de raad vlak voor het zomerreces een conceptbegroting. In september is er ruimte voor vragen, oktober voorgesprekken over moties en amendementen. Zo kan de begroting voor de deadline in november worden vastgesteld. Ook andere gemeenten werken zonder kadernota. Is dit iets voor Bunnik? Levert het meer tijd op om de begroting te doorgronden en te beïnvloeden? Bespaart het ambtelijke capaciteit? En hoe waarborgen we dat de kaderstellende rol van de raad volledig behouden blijft?

Wat P21 betreft vragen we ook hiervoor de auditcommissie om de mogelijkheden te onderzoeken. En ik hoor graag hoe de andere fracties hiernaar kijken. Tot slot, voorzitter. Samen koers houden. De komende jaren worden naar verwachting financieel moeilijker. Terwijl de maatschappelijke opgaven niet kleiner worden. Juist daarom moeten we de keuzes niet alleen beoordelen op hun directe kosten, maar ook op hun maatschappelijke bijdrage op de lange termijn. Met een helder financieel proces samenhangende informatie kunnen raad en college beter keuzes maken. Zo houden we koers, groen en sociaal. Samen met elkaar vooruit. Beter in Bunnik. Dank u wel, voorzitter. -Dank u wel.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
En dan wil ik graag meneer Van den Berg verzoeken naar voren te komen. Naar het spreekgestoelte. Er staat een tafeltje voor u, maar de microfoon staat gewoon op het spreekgestoelte. Gaat uw gang.

Thies van den Berg (VVD)
Voorzitter. Tijdens de voorbereidingen van vanavond had ik bedacht om mijn opening iets te zeggen. Dat het zo jammer is dat we al maanden wachten op het collegeprogramma en dat met de VVD erbij in de coalitie, het natuurlijk een stuk sneller was gegaan. Maar toeval of niet precies vandaag verscheen er plotseling een collegeprogramma. Politieke handigheid is mij vraagt wat ik aan de oppositie vragen. In ieder geval niet zeggen dat er geen werk verzet is. In de korte tijd die we vandaag hadden om tussen de bedrijven door kennis te nemen van dit coalitie, van dit collegeprogramma, valt er direct iets op. Niet alleen de opmaak, want die is best aardig. Net als in het collegeprogramma Een coalitieakkoord mag best gezegd worden. Maar net als in de stukken die vandaag voorliggen voor de besluitvorming, ontbreken in dit document ook de zaken die essentieel zijn voor de komende jaren.

Het collegeprogramma geeft geen houvast voor het financiële onheil dat de komende jaren op de gemeente ben Ik afkomt. Op een later moment. Dan spreken we nog uitvoerig over dit document in de raad. Maar met de zaken die wij hebben voorbereid voor vanavond, hadden wij alvast een voorschot genomen op wat we aan zagen komen. Er moeten stevige keuzes gemaakt worden en wat ons betreft beginnen we daar ook zo spoedig mogelijk mee. In de politieke avond spraken we al kort over de besluitstukken van vanavond. Er is een programmabegroting en we hebben zicht op de tussentijdse financiële stand van zaken voor het lopende boekjaar. En tijdens die avond bracht mijn collega Van der Vliet al ter sprake dat het een beleidsarm stuk is, dat het weinig aanleiding geeft tot een uitvoerige discussie. We moeten op tijd de sluitende begroting rond krijgen en deze ligt ook voor. En tegelijkertijd voelt het niet goed dat er op papier een sluitend verhaal ligt.

Terwijl iedereen in deze raadszaal weet dat er een heleboel zaken en stukken niet verwerkt zijn in dit stuk. Wij nemen onze taak als volksvertegenwoordiger serieus en vragen ons dan ook hardop af of de andere fracties vinden dat we op dit moment kunnen instemmen met het eigenlijk incomplete stuk. Er is nu te weinig tijd wat ons betreft om nog echt fundamentele wijzigingen door te voeren. Dat zijn we dan ook niet van plan, maar we hebben vanuit de VVD-fractie wel wensen waar we in de toekomst rekening mee willen houden bij het maken van financiële plannen. En wat ons betreft zijn een aantal kernzaken daarin heel belangrijk. We willen heel graag dat elk begrotingsjaar sluitend is dat lokale belastingen niet worden verhoogd. Dat er structureel geld wordt gereserveerd voor toekomstige vervangingsinvesteringen. Dat voor Bunnik relevante financiële risico's concreet worden opgenomen.

En tot slot we kijken niet naar vier jaar vooruit, maar we kijken acht jaar vooruit bij het maken van financiële planningen. Wij vinden dat er een financieel gezonde meerjarenplanning essentieel is voor de toekomst van de gemeente, en dienen zo meteen, aan het einde van mijn betoog een motie in, waarin wij het college verzoeken om in afstemming met de auditcommissie, te werken aan een financieel gezonde meerjarenplanning vanaf het begrotingsjaar 2028. Dan sta ik ook nog graag even stil bij de tweede bestuursrapportage. Hiervoor zien wij noodzaak om andere keuzes te maken dan wat er voorligt voor besluitvorming vanavond. Met de donkere wolken in aantocht als het gaat om de vervangingsinvesteringen, vinden wij dat we niet moeten wachten met beginnen te sparen. Gezien de omvang van de financiële opgave, is het wenselijk om nu al beschikbare middelen voor de toekomstige investeringen te reserveren.

Wij dienen zo graag een amendement in waarin wordt voorgesteld om het voordelige saldo van circa € 150.000 uit de tweede bestuursrapportage onder te brengen in een nieuw te creëren bestemmingsreserve voor de vervangingsinvesteringen. De middelen blijven dan beschikbaar tot de gemeenteraad. Op basis van de uitgewerkte scenario's en het uitvoeringsprogramma van het college een besluit heeft genomen over de daadwerkelijke inzet van deze gelden. Naast deze reservering zien we ook dat er nog extra middelen zijn die we kunnen bestemmen. Het betreft hier circa 240 € 0 aan vrijvallende middelen voor duurzaamheid, waarbij via een amendement een voorstel voor doen om dit niet terug te storten in de reserve duurzaamheid, maar ook toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve van de vervangingsinvesteringen. Wij rekenen erop. Dat de coalitie serieus kijkt naar dit voorstel en hoor graag ook voor u waarom u dit ook een goed idee vindt.

Wanneer beide abonnementen vanavond worden aangenomen, zetten we met elkaar de eerste broodnodige stappen om te beginnen met het sparen voor wat op ons afkomt en sparen we bij elkaar al bijna een half miljoen euro. Tot slot. Voorzitter. Ik rond af met een verhaal dat hopelijk spreekt tot de verbeelding. Want iedereen in deze zaal, die is ooit een klein kind geweest. En misschien heb je inmiddels zelf kinderen of kleinkinderen. En een van de dingen die we allemaal doen in onze opvoeding en wat we allemaal meekrijgen is dat het verstandig is om te sparen. En als je als kind, als je een kind bent, dan doe je dat voor een mooie nieuwe speelgoedauto of voor een pop. En naarmate je ouder wordt, komen er andere leuke dingen bij, zoals een mooie reis of lekker uit eten gaan. Maar dan leer je ook om te sparen voor onvoorziene zaken. Bijvoorbeeld als er iets kapot gaat en bijvoorbeeld als je iets moet vervangen.

En dat is precies wat Bunnik de komende jaren ook moet doen. En daar moet ik ook voor sparen. Bij de VVD maken we dingen graag concreet en niets is zo concreet als gewoon beginnen met sparen. De amendementen die we vanavond indienen zijn daar een van. Een voorbeeld. Maar sparen zonder spaarpot, dat kan natuurlijk niet. En daarom bieden wij vanavond ook namens onze fractie graag een symbolisch cadeau aan aan de wethouder Financiën. We rekenen erop dat deze spaarpot een prominente plek krijgt op zijn bureau. Dank, voorzitter. Dan ga ik graag over met. -Ja, u kondigde al inderdaad moties

Thies van den Berg (VVD)
en amendementen, dus dient u in. -Als eerste een motie die ik graag zou willen indienen en ik beperk me dan tot het dictum. Wij verzoeken het college om in afstemming met de auditcommissie te werken aan een financieel gezonde meerjarenplanning vanaf het begrotingsjaar 2028, waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd één. Elk begrotingsjaar heeft een structureel sluitende begroting. Twee. De lokale belastingen worden niet verhoogd bovenop de jaarlijkse inflatiecorrectie. Drie Er wordt structureel geld gereserveerd voor toekomstige vervangingsinvesteringen. Vier. De relevante financiële risico's worden geïnventariseerd, gekwantificeerd en betrokken bij de financiële meerjarenplanning, inclusief risico's waarop de gemeente zelf invloed kan uitoefenen. En vijf.

De financiële meerjarenplanning biedt naast de wettelijke voorgeschreven vier jaren meerjarenraming, een indicatieve financiële doorkijk tot acht jaar waarin de verwachte financiële gevolgen van de beleidskeuzes, investeringen en structurele verplichtingen op lange termijn inzichtelijk worden gemaakt. En ik heb gezien, ik heb dat daar de naam van de heer Van der Vliet onder staat.

Thies van den Berg (VVD)
Dus als ik zijn handtekening of uw handtekening als uw motie wordt, dan is het motie nummer drie voor de rest van de avond. Dan wil ik graag overgaan tot het indienen van een amendement die heet het instellen van bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Ondergetekende. Stel het volgend amendement voor beslispunt twee als volgt te wijzigen. In te stemmen met de in de bestuursrapportage genoemde budgettaire aanpassingen. Met dien verstande dat A een nieuwe bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen wordt ingesteld. B. Het verdedigen saldo van € 150.100 over 2026 niet wordt toegevoegd

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
aan de algemene reserve, maar aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. -En dat is dan amendement nummer één. Als ik uw handtekening of van die van meneer Van der Vliet krijg. Allen namens de heer Van der Vliet, die het werk ook even zet hiervoor.

Thies van den Berg (VVD)
Dan tot slot het laatste amendement. Vrijvallende middelen. Duurzaamheid toevoegen aan de bestemmingsreserve. Vervangingsinvesteringen. Ondergetekende. Stel het volgende amendement voor na beslispunt twee een beslispunt drie toe te voegen. Drie het bedrag van 240 € 0 aan vrijvallende middelen over voor duurzaamheid.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Niet terug te storten in de reserve duurzaamheid, maar toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve. Vervangingsinvesteringen. -En met handtekening is dat amendement nummer drie. Wordt vervolgd. Dan rond ik nu echt af en hoop ik dat u mij toestaat

Thies van den Berg (VVD)
dat ik dat cadeau overhandig aan de wethouder Financiën. En wat zit er in het cadeau? Dat willen we ook wel weten natuurlijk. Ja. -Daar zitten vooralsnog. Als iedereen instemt met de amendementen € 400.000.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Dank u wel. Dan gaan wij nu naar de reactie vanuit het college en die zal u worden gegeven door de verschillende portefeuillehouders. En als eerste wil ik meneer Tas vragen als wethouder Financiën te vragen of hij kan reageren op een aantal van de voorstellen, en misschien vragen

Edwin Tas
die aan hem zijn gesteld. Dank u wel, voorzitter. Geachte raad. Geachte mensen, op de tribune en thuis. Uhm ja, voor mij als portefeuillehouder Financiën eigenlijk het belangrijkste moment van het jaar de begroting 27. En daar wil ik de mooie dag die ik vandaag al heb mee afsluiten. Maar ik ben vandaag ook geweest op een erfgoeddag over de Limes presentatie gehad over opgravingen in Nijmegen. Maar ook hoe mooi die Liemers, de noordelijke grens van de Romeinen, door ons land, door Duitsland en verder loopt. En dan besef je toch dat je vandaag geen goede keuzes kan maken als je je geschiedenis niet goed kent. En dat die geschiedenis. Ja, laag begint. En dat we iedere keer bouwen op datgeen wat we in het verleden geleerd hebben. En de Liemers geeft ook aan dat je, zeker als een klein Gallisch dorpje als Bunnik, niks kan doen als je geen netwerk hebt. Nou, de Liemers staat voor zo'n heel mooi netwerk. Daar wil ik mee beginnen.

En als ik zo de vragen hoor, dan hoor ik een algemene ongerustheid over de nabije toekomst. Want er komen ja, behoorlijke investeringen op ons af en we weten nog niet hoe we dat in de begroting, de meerjarenbegroting gaan verwerken. Maar dat traject gaan we samen door. En dan heb ik het wel in de politieke avond met u over gehad. En dat werd ook door het CDA nog even aangehaald. En daarmee ga ik gelijk naar de vraag van D66 van hebben we nu voor ons liggen Een begroting, een goede begroting waar we nu ja op kunnen zeggen. En een begroting is altijd een momentopname. En bijvoorbeeld daar de eerste begrotingswijziging 27 die er aan zit te komen, is met de presentatie in de behandeling van het collegeprogramma hierzo dus ook een programmabegroting. 2027 is een momentopname, maar wel een duidelijke voor het komende jaar met een positief en heel klein positief bedrag.

Maar we gaan de komende tijd kijken van welke begrotingswijziging is er nodig om ook het collegeprogramma goed op de kaart te zetten? Maar daar gaan we met u de discussie over aan. En dan kunnen we ook zien hoe de financiën en de dekking die daar gevonden is, ingezet kan worden. En die discussie gaat hier plaatsvinden, dus op dit moment aan D66. Voorzitter. Ja, dit is een goede begroting en daar kunt u gewoon ja op zeggen. Er is een tweede vraag aan mij gesteld, in ieder geval door P21. Dat gaat over de beschouwing over de indicatoren die P21 graag binnen de audit wil bespreken, maar de indicatoren zoals ze er liggen. En dat is ook hetgeen wat u constateert. Ja, die huidige indicatoren zijn niet meer representatief. En dat is natuurlijk ook wat u heeft geconstateerd. En we moeten wel kijken naar indicatoren waar we wat aan hebben.

Dat we juist kunnen monitoren, juist kunnen meten en u toekomt aan uw controlerende rol en eventueel kan bijstellen. Dus ja, goed dat ze besproken worden in de audit. En wij denken ook dat de audit committee commissie musique laat zeggen. Commissie uhm lijkt ons ook de juiste plek. Ga ik naar de VVD? De eerste motie waarbij we zien sluitend meerjarig, niet de OZB omhoog en dergelijke. Uhm. Sparen voordat we gaan uitgeven. Er werden kleine voorbeelden gegeven van leer kinderen te sparen en u noemde hele kleine dingen. Maar waar we nu voor staan, zeker met de grote investeringen in de buitenruimte, dat is niet dat kleine autootje of een spelletje voor de PlayStation. Nee, dat is bijvoorbeeld het aanschaffen van een huis. En als je besluit, zeker als puber, om op jezelf te gaan wonen en je papa zegt ja jongen, niet een hypotheek afsluiten, ga er maar voor sparen.

Ja, dan ben je zeker dertig jaar mee bezig voordat je het huis uit kan in je eerste woning kan aanschaffen. Dat is een dusdanig groot kapitaal wat je daarvoor nodig hebt, dat je zegt van dat gaan we lenen en dat gaan we achteraf terugbetalen. -Ik zie een interruptie van meneer Van der Vliet, meneer Van der Vliet.

Edwin Tas

Als je dan als puber een huis hebt gekocht. Dan ga je tien jaar later moet je verbouwen. Dan heb je, neem ik aan, wel gespaard. -Dat is een keuze wat je vader je hebt meegegeven. Ga daarvoor sparen en investeer in die nieuwe keuken. Ik weet dat toen mijn ouders begonnen zat er gewoon een standaard Bruynzeel keuken en die werd pas na vijftien jaar na te sparen vervangen. En tegenwoordig, als er een huis wordt gekocht, komen er twee dakkapellen, uitbouw en een hele nieuwe keuken in. Want er standaard, daar houden we niet meer zo van. En dan wordt die gelijk opgeteld bij de hypotheek. Dus het ligt er ook aan waar je graag voor staat. Maar het voorbeeld is dat je niet even spaart voor een kleine investeringen in zeg van nou, dat ga ik opbrengen en dan heb ik iets nieuws. Waar we nu hier voor staan.

In het verleden is er gekozen, zeker voor grote investeringen, om daarvoor te lenen en uiteindelijk af te betalen en daar een stuk rente voor te betalen. En we staan nu weer op de vooravond dat er na zoveel jaar weer geïnvesteerd moet worden. En dan kan je niet zeggen we doen een investering van miljoenen, Daar hebben we kapitaallasten voor en gelijktijdig gaan we sparen. U zult dat ook heel duidelijk zien in het proces waar we gaan kijken naar de investeringen, de scenario's die erbij komen, samen met de begrotingsopgave die we hebben. Want we moeten, en dat lees je ook in de begroting, minimaal 1 miljoen gaan vinden. Ombuigen. Dat betekent besparen, anders inzetten. Of uhm. Nou, als een voorbeeld de OZB. Omhoog. Nou, dat zijn keuzes die u als raad moet maken, Dus we moeten al minimaal naar dat miljoen kijken wat nu al meerjarig in de begroting staat. Maar er komen nog een aantal zaken op ons af. -Meneer Van der Vliet.

Pieter van der Vliet (VVD)
Ja, u wilt dus meer gaan lenen? Dat begrijp ik. We betalen nu al per jaar € 1 miljoen aan rente. In de beleidsarme begroting gaat het stijgen tot één zeven.

Edwin Tas
Heeft het college een idee van hoe ver? Hoeveel rente is er een maximum aan wat het college wil uitgeven aan rentebetalingen? Voorzitter, er zijn een aantal stappen te nemen in dit proces en dat wordt u ook voorgelegd. Mijn collega James is daar mee bezig omdat in kaart in kaart te brengen. Welke investeringen staan wel voor? Hoeveel gaat dat kosten? En hoe gaat dat meerjarig uitgespreid worden naar de toekomst toe? En dat betekent en je kan niet onbeperkt lenen. En stel dat je onbeperkt kan lenen, ik noem maar wat. En we hebben een begroting van iets meer dan 60 miljoen. Dat zou je misschien in de praktijk kunnen lenen, maar dat betekent dat daar aflossingsbedragen aan vastzitten, plus rente. Dat moet je ook weer kunnen verwerken in je begroting. Dus je kan heel veel investeren, maar dat betekent dat je ook weer op zoek moet gaan naar de dekking in je begroting. En dan wordt dat gat alleen maar groter.

En die balans in de investeringen die we moeten doen, bijvoorbeeld in de Kersenweide, gaat uiteindelijk wat opleveren. Dus we moeten goed op zoek gaan naar een balans tussen investeren, de kosten die dat met zich meebrengt, maar ook kijken naar de toekomstige winst die we daarmee kunnen behalen. Kom ik met dit verhaal eigenlijk automatisch op uw motie? Want uhm, de discussie over waar gaan we het geld vinden? Hoe gaan we het investeren? Hoeveel moeten we lenen? Uhm, timmert u eigenlijk dicht als VVD en maakt u eigenlijk onmogelijk als u zegt van we moeten investeren, lenen, gelijktijdig sparen, maar niet de OZB. Omhoog. Dat zijn allemaal hele positieve gedachtes en naar buiten toe heel charmant, Maar dat zijn de ingrediënten die je niet kan gebruiken in de discussie voor de belangrijke investeringen waar we nu voor staan. Dus die motie zal ik als namens het college afraden.

Kijk ik naar uw overige twee amendementen, waarvan u zegt van laten we de tegoeden van € 150.000 en een overgebleven bedrag van duurzaamheid van 2026. Laten we die alvast in een reserve stoppen. Maar een reserve. Is mooi Als je eenmalige investeringen wil doen. Dan kan je zeggen we halen de dekking uit de algemene middelen of uit de specifieke reserve. Maar als we kijken naar de vervangingsinvesteringen waar we voor staan, en dat zijn hele forse bedragen. Dat zijn bedragen die. Dat zijn kapitaallasten die moeten landen in de begroting. En dat is niet alleen het miljoen wat er nu al gevonden moet worden, maar dat zijn bedragen die ver daarboven liggen. En daar heb je kapitaallasten voor nodig uit de begroting. En die kan je niet halen uit de reserve. Dus op het moment dat u zegt van nou, we moeten tien parkeerplaatsen aanleggen, kost ongeveer € 25.000 per stuk. Ja, en dan kan je voor € 250.000,10 parkeerplaatsen aanleggen.

Die kan je dan in één keer uit je reserve halen. Dus het is eigenlijk, ja, een druppel op de gloeiende plaat. Op het moment dat je een reserve inzet van een kleine vier ton, omdat je als je echte investering gaat doen, er geld voor gaat lenen, dan moet je daar kapitaallasten voor neerleggen uit de begroting en die kunt u dan niet uit deze reserve halen. -Meneer Van der Vliet.

Pieter van der Vliet (VVD)
Ik begrijp niet waarom er waarom niet gekozen wordt voor en sparen en lenen. Die vier ton is natuurlijk het begin. Afgelopen jaar hadden we kapotte verkeerslichten in de moesten doen. Moest je in één keer geld geleend worden? Als we die vier ton hadden gehad, dan we daaruit kunnen betalen.

Edwin Tas
Wat is daar mis mee om af en toe te sparen en te lenen? Een spaarhypotheek. -Nou, ik ben blij om te horen dat u in ieder geval mijn voorbeeld van net begreep, hè? Nee, t t t is natuurlijk leuk om nu al geld te onttrekken uit een een positief resultaat en een een 240 € 0 uit een duurzaamheidsopgave halen. Uhm. En dat is leuk om misschien één die tien parkeerplekken in één keer af te tikken. maar het probleem is veel groter dan dat. En u heeft ook bedragen gehoord. Dat gaat in de tientallen miljoenen euro's. Gaat dat lopen? Het totale plan voor de komende jaren dus. Dat haal je hier niet uit. En ik denk dat het onverstandig is om op dit moment al een voorschot te nemen op eventuele resultaten voor 2026, en al een greep te doen uit de duurzaamheidskas. Voordat we de discussie, de integrale discussie hebben gelopen. Hoe gaan we het miljoen voor 2028 wegwerken? Hoe gaan we om met de kapitaallasten van de investeringen?

En daarom raden wij als college beide amendementen af, omdat het eigenlijk geen zoden aan de dijk zet.

Anneke Gerrits
Ik zag volgens mij eerst de vinger van mevrouw Gerrits. Mevrouw Gerrits dank u wel, voorzitter. Ik wil het nog even over dat sparen hebben. U noemt zelf allerlei zaken die u niet wilt in die emotie. Maar u geeft ook helemaal niet verder aan waar u dan. Dingen niet uit die u niet gaat doen, waar u op bespaart. Er ligt helemaal geen onderbouwing van. U zegt geen verhoging OZB. Uh, we gaan uh uh, zeg maar uh uh niet uh uhm uh, we gaan geen dingen verder. Uh doen we t moeten moet t elk jaar sluitend hebben.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Maar ik hoor helemaal niet van wat gaat u dan niet doen?

Pieter van der Vliet (VVD)
Want het kan niet zo zijn dat u spaart, maar vervolgens alles

Anneke Gerrits
wat in deze begroting staat wil blijven doen.

Anneke Gerrits
Dat is mij gewoon niet duidelijk. -Meneer Van der Vliet. Ja, minder uitgeven hè? Dat is het antwoord.

Pieter van der Vliet (VVD)
Ja, maar de vraag is waaraan, want dat mis ik in het verhaal en dat mis ik ook als onderbouwing bij de motie. Waaraan wilt u minder uitgeven? -We hebben een hele tegenbegroting gemaakt, maar we gaan niet een tegenbegroting leggen tegenover een beleidsarme begroting. Dus op het moment dat er een fatsoenlijke begroting ligt, dan gaan wij onze tegenbegroting daartegen aanleggen. Maar wij hebben in ieder geval in staat geweest. Op papier natuurlijk. Dat geldt voor jou, voor de het college ook om een tegenbegroting te maken die sluitend is, waarbij je en spaart en leent en veel minder uitgeeft. En vooral het laatste. Ik hoor niemand over minder uitgeven. Echt helemaal niemand.

Anneke Gerrits
Zowel niet in het college programma, niet in die beleidsarme begroting. Geen enkele tekst minder uitgeven lijkt dus een vies woord. Sparen mag niet meer, uitgeven mag niet en dan gaan we echt de afgrond over. Denken wij. -Ik vind het wel heel jammer dat als u wel refereert aan een tegenbegroting, dus u heeft maatregelen in uw hoofd, dat u dat dan niet in deze discussie deelt, maar wel een motie in indient.

Pieter van der Vliet (VVD)
Maar die is eigenlijk half. Dus dat betekent dat we in december een tegenbegroting kunnen verwachten van de VVD. We hebben aangegeven waaraan in onze ogen een begroting zou moeten voldoen. En daar gaat het om. En vervolgens, En het gaat niet om de begroting voor komend jaar. Wij roepen op aan het college om aan een meerjarenplanning te werken, acht jaar vooruit, met name voor dingen als sociaal domein. Dat gaf ook de de fractie P21 aan. We zoeken naar een manier om inzichtelijk te maken wat de maatschappelijke baten zijn. Wij denken dat het heel goed kan als je. Als je lange termijn vooruit gaat kijken. Dus ja, kortdurend negatief gereageerd, maar het was een positieve emotie. En je kan natuurlijk hebben over wel of geen belastingen verhogen. Dat is natuurlijk een politieke keuze. Maar een sluitende begroting, dat staat gewoon in de Gemeentewet. Dat het eigenlijk de plicht is.

En dat is eigenlijk toch de bedoeling dat je de begroting sluit. Dus het is ja, en daar moet je soms voor sparen en soms moet je minder uitgeven. Ja, zo moeilijk is het allemaal niet.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Ik ben blij. -Ja, want dit is heel mooi. Vond het geweldig debat hier, maar er is wel voor de tweede termijn zou ik, zou ik zeggen, want de wethouder staat hier nog te popelen om een reactie te geven op op de voorstellen die in eerste termijn vanuit de fracties zijn gedaan. Maar volgens mij, als ik goed begrepen had, zag ik daar ook nog een vinger van meneer Van der Vliet om nog iets te interrumperen in het verhaal van de wethouder.

Edwin Tas
Een hele hand, zelfs in een gebaar van dat is niet meer aan de orde. Wethouder Tas heeft u wellicht nog eens in uw eerste termijn. Voorzitter, met het ontraden van beide amendement van de VVD was ik aan mijn uhm bijdrage uhm uhm tot einde gekomen.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Maar ik wil de VVD wel. Hartelijk dank voor de mooie spaarvarken, Het mooie spaarvarken. -Dank u wel. Gaat u weer rustig naast uw varken zitten? Dan? Ik zei. Ik zei Achter uw varken, achter uw varken. Ik geef het woord graag aan mevrouw D'hondt voor een reactie op de voorstellen die haar portefeuille raakten.

Julie D'Hondt
Ik hoop niet dat die mevrouw Dons. Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoop niet dat het varken uit de slaapkamer van een van de kinderen van de fractievoorzitter komt, want die heeft al. Het heeft dat nakijken, maar ik ga ervan uit dat dit gewoon via de officiële weg is aangeschaft. Ik wilde nog even reageren op de motie van P21 en D66 over de investeringen in het sociaal domein. Allereerst ben ik heel blij om te vernemen dat het u het versterken van de sociale basis zo nadrukkelijk uw aandacht heeft, want dat is echt heel hard nodig om de hervorming in de van individuele individuele zorg veel meer richting collectieve ondersteuning voor en ook van iedereen te laten slagen. En daar zijn we in de vorige periode al mee bezig geweest. En dat willen we verder uitbouwen in de huidige collegeperiode. Het coalitieakkoord geeft daar al mooie dingen over aan en die hebben we vertaald in het collegeprogramma.

En dat is vandaag gepubliceerd, zoals u weet. Ik wil daar nu niet al te diep op ingaan, want de discussie daarover die volgt nog in december. Wat betreft het inzicht en het sturen op de financiële ontwikkelingen, denken we dat de reguliere pc's stukken, zoals de begroting, vandaag al een redelijk goed beeld geven. En dankzij uw initiatief tot het instellen van een raadswerkgroep Sociaal domein, kunnen we die inzichten ook nog wel verder uitdiepen. Met andere woorden, in technische zin denken we dat uw motie wellicht wat overbodig te noemen is. En als u het niet eens bent met die investeringen in het sociaal domein, wilt ze misschien nog verder ophogen of afzwakken. Het kan alle kanten op. U bent aan het stuur natuurlijk. Als als raad. Dan hebben we daar in december een goede discussie over. Daar wil ik het bij graag bij laten. Voorzitter. -Dank u wel.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Dan ga ik naar de volgende wethouder als wethouder James. Ja, dank u wel, voorzitter en ik begin bij de inbreng van D66. Daar kwam een duidelijke behoefte naar voren om in scenario's te denken als het gaat over netcongestie, maar ook als het gaat over de gevolgen daarvan voor woningbouw. De fractie van D66 noemde daar ook wel een strakke deadline Bij 26 november hoorde ik en ook de bespreking van het collegeprogramma om dan scenario's neer te leggen. Dan ga ik u wel teleurstellen, want dat is denk ik niet reëel. Het college deelt wel de grote zorgen die de fractie hier inbrengt over de effecten die Net congestie heeft op alle projecten en werkzaamheden die we doen. De impact op onze regio is bijzonder groot, zeker met de winter in aantocht, dus we hebben daar net als u grote zorgen over. We zijn de afgelopen tijd ongelooflijk druk bezig geweest met alle urgente vragen en dilemma's die de aansluitstop heeft opgeleverd.

En u kunt zich voorstellen dat al onze medewerkers daar vol mee bezig zijn geweest. We hebben kleine afdelingen waar we moeten schipperen met de tijd. En we hebben ingeschat dat bijvoorbeeld de bezigheden rond de werk dat onderhanden is lijst en de volgorde lijst die we bij Stedin allemaal moesten aanleveren, dat dat veel tijd en capaciteit heeft gevraagd. En met resultaat durf ik dan ook te zeggen als u de meest recente brief over netcongestie ook erbij pakt, Omdat er in de regio ook wordt gezien dat de gevolgen voor de gemeente Bunnik en de projecten in Bunnik groot zijn, en dat de gevolgen daarvan voor de regio ook groot zijn. En dat dus iedereen ook ziet dat Kersenweide topprioriteit zou moeten hebben als het gaat over het krijgen van aansluitingen. Daar hebben wij hard aan gewerkt en onze ambtenaren ook. De komende tijd gaan we natuurlijk proberen wat meer gestructureerd te werken aan het vraagstuk rond netcongestie.

Maar zover zijn we nog niet. Als u echt scenario's wil hebben over een netcongestie, dan zou dat natuurlijk kunnen. Maar dat is best wel kostbaar in tijd en ook in geld. En dat is nou net waar we een dicht tekort aan hebben. Zoals u al uitgebreid heeft besproken vandaag met elkaar. Dus wij stellen voor om dit slim en ook gericht aan te pakken, met focus op ons grootste risico. En dat grootste risico

Anneke Gerrits
zit bij het project Kersenweide, omdat we daar. Ik zie een interruptie van mevrouw Gerrits. Mevrouw Gerrits dank u wel, voorzitter. U geeft aan dat de timing die wij vragen. En dat is natuurlijk vanuit de gedachte dat je dan bij de begrotingswijziging ten gevolge van het collegeprogramma beter inzicht hebt, dat dat niet heel realistisch is, kunt u misschien wel iets zeggen over wat wel een reële timing is. Dat je wat meer inzicht krijgt in wat de uiterste financiële consequenties zijn van met name project Kersenweide, maar ook de netcongestie. Want uiteindelijk, op het moment dat we dan weer praten over niet de beleidsarme begroting, maar de begrotingswijziging naar aanleiding van het college uh programma,

Onno James
dan is het prettig als we iets meer houvast hebben. Is daar iets van timing te geven richting volgend jaar wat wel haalbaar zou zijn voor wat meer informatie. Na die zin wilde ik nu gaan. Inderdaad, want we zijn bij Kersenweide bezig om verschillende maatregelen nu in beeld te brengen en wat de effecten zijn op het project, maar ook op de risico's als gevolg van netcongestie en daarmee ook de financiële doorwerking, die natuurlijk ongelooflijk belangrijk is voor uw raad, kan ik me voorstellen. En we verwachten dat we dat die uitwerking rond hebben voor de kerst, voor het kerstreces. Dan sturen we dat naar u op en daar kunt u dan uw voordeel mee doen. Ik kan inhoudelijk niet heel veel daarover zeggen, omdat we natuurlijk met elkaar daar ook afspraken over hebben. Dat we dat in vertrouwelijkheid doen, omdat het ook gemeentelijke belangen kan schaden. Dus daar ga ik niet heel veel over zeggen.

Wat we wel doen, is dat we Aan de hand van die maatregelen lijst kun je natuurlijk zelf scenario's bouwen. En dat zijn wij ook aan het doen op dit moment, ook in overleg met de ontwikkelaars en andere betrokken partijen. Dus in die zin komen er niet tien scenario's uit, maar is natuurlijk wel het basispad van wat als we gewoon doorgaan met de plannen zoals die nu zijn? Dat is natuurlijk beschikbaar, maar ook een combinatie van interventies die we wellicht met elkaar zouden willen nemen. Dat zou ook een scenario kunnen zijn. Op die manier blijft uw raad altijd aan het stuur. U gaat erover, niet wij, maar we gaan proberen u daar zo goed mogelijk bij te helpen. En dat zal voor de kerst komen. Dan had D66 ook complimenten voor het proces. Het plan om de boog het in 2040 van het gas af te halen, Dat is inderdaad een belangrijke mijlpaal dat we die uitspraak nu kunnen doen. Daar speelt inderdaad wel een belangrijk vraagstuk rond.

En dat geldt eigenlijk voor de hele warmtetransitie. Dus in die zin deelt het college de zorgen die D66 inbrengt als het gaat over hoe zorgen we nou dat inwoners die weinig geld te besteden hebben, of die niet zelf in staat zijn om hun huis op een goede manier voor te bereiden, dat we die. Dat we die helpen. En dat is niet iets wat we doen vanuit werk en inkomen. Maar dat is echt iets wat we doen vanuit de warmtetransitie. Dus in het projectplan moeten we daar denk ik ook veel aandacht aan besteden. Want heel veel mensen, zoals veel mensen in deze raadzaal en ikzelf, wij, wij kunnen dat zelf regelen. We hebben daar waarschijnlijk allemaal ook wel de middelen voor, maar dat geldt niet voor al onze inwoners. En het college is dan ook voornemens om onze middelen zo veel mogelijk gericht in te zetten op de mensen die onze hulp echt nodig hebben, financieel dan wel in ondersteuning. Hoe dat er precies uit gaat zien?

Ja, dat gaan we de komende tijd uitzoeken. Dus we hebben die stip op de horizon nu gezet. En nu gaan we verder naar het maken van een uitvoeringsplan. Dus daar komen we ook bij uw raad op terug. Maar dit is zeker een aandachtspunt wat hoog op onze lijst staat, omdat dat gewoon ongelooflijk belangrijk is voor onze inwoners en ook voor het slagen van het project. De complimenten die nog gemaakt werden voor de ontwikkelingen rondom jeugdzorg, die geven we natuurlijk graag door aan de medewerkers van het Centrum voor Elkaar. Want wij kunnen hier met elkaar in deze zaal natuurlijk praten over die beweging en over alle abstractheden en minder zorg en meer ondersteuning. Maar zij zien elke dag de kinderen, de gezinnen, de jongeren en alle dilemma's waar je dan tegenaan loopt. Dus er wordt ongelooflijk hard gewerkt om deze beweging op gang te brengen. En ik ben dan ook blij dat u het effect daarvan ziet.

Dan heb ik nog één motie op mijn lijstje staan. Voorzitter. Dat is de motie nummer twee van P21 en D66 over de paragraaf duurzaamheid. En daar gaan we geen positief of negatief advies op geven, maar wel een aantal dingen die ik mee zou willen geven. Het is goed om te beseffen dat als deze motie wordt aangenomen en we gaan werken aan een paragraaf duurzaamheid, dat dat geen nieuwe informatie aan uw raad gaat opleveren. Wat dat wel gaat opleveren, is dat de informatie die nu op andere plekken staat in de begroting, dan wel andere PNC documenten, dat ze die op een andere manier gaan schikken, zodat die bij elkaar staan in één paragraaf. Maar het is niet als. Alsof we, als we een nieuwe paragraaf gaan ga schrijven over duurzaamheid, dat dat hele nieuwe informatie oplevert. Daarom denken we dat het ook vooral aan uw raad is om hier een oordeel over te vellen. Of u dat fijn vindt of niet fijn vindt.

En wat ons betreft zou de suggestie dan zijn om in die discussie, die u wellicht met elkaar te voeren heeft, over de voor en nadelen hiervan, om daar ook in mee te nemen, dat we natuurlijk ook elk jaar een brief sturen waarin we een update geven over het programma Klimaatneutraal. Wellicht kan dat dan ook gecombineerd worden in die paragraaf Duurzaamheid, zodat we bij de begroting jaarlijks daar ook een update over geven. Ja, dat is wat ik mee wil geven op de motie. Voorzitter. Dank u wel. Dan was dit het einde van de eerste termijn.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
We zijn nu 1.00u en 10 minuten bezig en u heeft allemaal gehoord wat de reactie van het college is op de verschillende voorstellen, de moties en amendementen die zijn ingediend. Ik wil u zometeen 10 minuten schorsen, zodat u even de tijd heeft om de benen te strekken, maar wellicht ook als fracties de koppen bij elkaar te steken. Hoe u zometeen omgaat in tweede termijn met de voorstellen en ook hoe u ook onderling het debat wilt gaan doen. Dan schors ik deze vergadering tot 9.20u. Vergadering is geschorst. Dames en heren. Alle raadsleden zijn weer aanwezig.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Ik heropen deze vergadering. Vergadering is heropend. Juist dan verstaat u het. Wij gaan over naar de tweede termijn. Over de financiële stukken. U heeft allemaal kennisgenomen van de voorstellen die zijn zijn ingediend en hoe het college daar tegenover staat. We komen nu in de Ronde van de oordeelsvorming en die je ook kunt gebruiken voor het onderlinge debat natuurlijk. Ik wilde weer dezelfde volgorde van sprekers aanhouden als in eerste termijn. Zijn daar nog andere sprekers

Anneke Gerrits
bij die ook het woord willen voeren? Nee, op voorhand niet. Dan ga ik over naar mevrouw Gerrits. Mevrouw Gerrits. Dank u wel, voorzitter. Ja, ik zal reageren op een aantal zaken die door de CO, de fracties, de andere fracties hier naar voren zijn gebracht en natuurlijk de reactie van de portefeuillehouders. Uhm, ik wil toch eigenlijk even beginnen met uh uh, de de uh moties. Die uh die ik ook samen met uh p21 uh heb ingebracht. Uh ten aanzien van t sociaal domein. Nou, ik denk dat dat heel duidelijk is. En daar heb ik ook weinig weerklank gevonden dat mensen daar uh, zich niet in zouden kunnen vinden. Uh, nou, daar ben ik uh blij om. Uh. Ten aanzien van de van de duurzaamheids paragraaf heeft de uh portefeuillehouder dus ook toch wel wat overwegingen meegegeven om misschien nog ns even goed op een rijtje te zetten. Uh uh, wat de meerwaarde is, wat de ordening een andere ordening oplevert.

Dus daar zouden we kunnen zeggen van laten we de auditcommissie daar naar laten kijken. En uh, kan ik me er in vinden om dat eventueel dan niet in stemming te brengen, maar gewoon als gedachte hier nogmaals te delen dat we het belangrijk vinden dat we dat op een andere manier uh uh in in kaart brengen. Uh. Ten aanzien van de vraag van P21. Mevrouw Gerets ik zie meneer Van den Berg. -Ook.

Anneke Gerrits
Nog een vinger opsteken. -Ja, het is mij niet helemaal duidelijk, maar zegt u eigenlijk dat dat de motie zeer waarschijnlijk is dat die wordt ingetrokken? -Nou, ik, ik geef. Nee, ik ga hem niet intrekken nog. Maar ik. Ik ben natuurlijk benieuwd, ook naar de reacties van de andere. Maar ik proefde wel wat aarzeling in in uh in de reacties. Maar uh. Ik. Ik wacht natuurlijk af voordat we definitief dat doen. Wat ook uh, de VVD en het CDA hierop uh uh, hoe die hierop reageren. Dus uh, misschien iets te scherp door de bocht geformuleerd, maar meer ik. Ik proefde wat. Nou ja, Overwegingen bij de portefeuillehouder van. Denk er nog even over na. Dus dan Maar als de hele raad natuurlijk raadsbreed zegt wij zien absoluut heil in die ordening, dan ben ik er ook voor dat de auditcommissie samen met het college daarnaar kijkt. Dus correct dat u dat even nader uh vraagt en uh een toelichting van mij uh wilde hebben.

Uhm ja, P21 heeft uh ook aangegeven van ja, we zouden ook toch ns kunnen kijken naar de indicatoren. Uh, op een manier dat we ns beter kijken naar de niet wettelijke indicatoren waarvan we er nu maar een paar hebben, Hoe we dat over het hele brede beleidsterrein kunnen doen? Nou, dat lijkt me een hele goede gedachte als uh uh. Nou. Ik zie meneer Bussum. -Ja, dank.

Arjen Hussem
U, voorzitter. Ja, misschien voor de duidelijkheid. Ik noemde vooral de indicatoren die er nu in staan, de niet wettelijke waarvan we denken die kunnen beter.

Anneke Gerrits
Uh, nou, ik hoor u nu zeggen ook interessant om naar anderen te kijken. Dat ben ik heel benieuwd naar welke dat dan kunnen zijn. Nou ja, dat is dus iets waar de auditcommissie naar zou moeten kijken. Op welke punten zou je nog betere indicatoren willen hebben om uh, je inspanningen die je verricht te toetsen of resultaten worden gehaald? Maar dat is niet iets inderdaad voor een motie of wat dan ook, maar dat is meer een gedachte. Dus ik deel uh, nou ja, de de gedachte van Van P21 om de huidige niet wettelijke indicator in ieder geval nog eens een keer te herijken. Maar misschien zou je dat op nog een aantal beleidsterreinen kunnen doen. Dat is meer de gedachte, maar dat laat ik eigenlijk graag ook aan de auditcommissie over, die ook over dit soort dingen aan het nadenken zijn. Hoe ze daar, hoe ze meer grip willen krijgen op uh, Nou ja, kansen, risico's en een goede rapportage. Dus het is eerder dat ik een wat breder neerzet.

Meneer Shem Tov. -Mevrouw Gerritse ik denk dat dat een.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Terechte. -Constatering is. Breder zou beter zijn, hoor ik u dan zeggen dat u dan tegen deze motie stemt? -Er ligt geen motie over. Er ligt daar. Een motie over de indicatoren daar. Uh, wellicht een motie over het sociaal domein, die we gezamenlijk indienen met P21 en er Is hebben ingediend. En er is een motie over de duurzaamheidsparagraaf. De andere is een gedachte die uh, meneer Van Bussum heeft gedeeld en waarvan ik zeg daar kan ik me helemaal in vinden, maar ik zou hem dan nog eerder een audit commissie kunnen vragen, Maar daar heb ik denk ik geen motie voor nodig om daar, als dat raadsbreed zo gevoeld wordt, dat ze daar gewoon eens een keer als auditcommissie naar kijken. -Meneer Jan, tof.

Yoni Shem-Tov
Dat dat toch nog even benieuwd over. Over de motie die dan wel voorligt, hè,

Anneke Gerrits
die inderdaad over die smalle basis van het sociale domein gaat. Waarom kiest u die dan nu niet voor om die al gelijk breder te trekken? Dat gaat echt over de over het sociaal domein en de hervorming of de transitie die we in willen zetten. En daar heel gericht uh, zoals in het coalitieprogramma, maar ook in het collegeprogramma. Van op welke manier ga je uh uh, straks besparingen die je realiseert op het sociaal domein, op de WMO en de jeugdzorg? Hoe kan je wat dat bespaart? Is er financiële ruimte om dat in te zetten op op die, op die terreinen, zodat je die beweging maakt naar de voorkant? Wat we zeggen goed opgroeien in het gewone leven. Uh. Aandacht voor ontmoeting en en sociale cohesie in onze dorpen. En uh. Dus dat is heel specifiek, maar wel, we willen daar heel scherp op zijn van wat bespaar je en wat zet je in en op welke manier? Wat is de effectiviteit? Dus dat is een een wat breder op dat beleidsterrein gericht.

En daar hebben we het niet zozeer over indicatoren gehad, maar meer over Hoe kunnen we door goede rapportage die dan ook periodiek komt, dat ook beter volgen, zodat ook die werkgroep die is ingesteld waarin alle fracties vertegenwoordigd zijn. Dat we daar ook met elkaar dat gesprek aan kunnen gaan, omdat we gewoon over feiten en cijfers beschikken.

Yoni Shem-Tov
Ja, dat is een heel lang antwoord, mevrouw Gerrits. Maar er zijn ook heel veel andere domeinen dan de sociale domein, waar ook we uit uitdagingen hebben de komende jaren. Ook de vervangingsinvesteringen die we op dit moment hebben. Dus mijn vraag is waarom alleen de smalle focus op het sociale domein

Anneke Gerrits
die in de breedte inderdaad dan wordt bekeken? Maar de begroting bestaat uit veel meer onderdelen dan het sociale domein. -Dat zal ik niet ontkennen. Maar we hebben als D66 gekozen voor een bepaalde focus en we praten nu over de beleidsarme begroting. Ik heb natuurlijk ook de stukken gezien die vandaag zijn verschenen, maar daar praten we over een aantal weken over. En dan gaan we natuurlijk ook kijken over hoe gaan we nou grip krijgen op

Arjen Hussem
op een aantal van die andere terreinen. maar dat is vandaag niet lichter. Ligt dat niet voor op dit moment? Wat mij betreft. En ik zie ook nog meneer Hussen. -Ja, dank u, voorzitter. Ja, misschien goed om nog. Nog inderdaad even op die emotie in te gaan. Ik snap uw belangstelling. Kijk, hier ligt er aan ten grondslag natuurlijk een jarenlange stijging op een specifiek domein waar we nu gelukkig een kentering zien. En wij zeggen ja, die kentering, de de. Dat je moet borgen, die moet je borgen. En dat kun je doen door te investeren in het nou voorliggende veld en preventie. En waar eigenlijk? De auto beginnen? Normaal automatisch ramen. Wat zijn de lasten? Nou, die moeten erin. Nou, dan moeten we maar wat beknibbelen op de subsidies. Nou, die automatische denklijn, die willen we graag doorbreken door de raad de informatie te geven. Oké, als je op deze punten een besparing ziet, kun je die investeren.

Leg dat dan voor zodat de raad inderdaad afgewogen dat besluit kan maken. Moet je dat niet bij alle beleidsterreinen doen? Afgewogen besluit maken? Nou, daar. Ik neem aan dat ik u aan mijn zijde heb. Dat we. Dat we dat moeten doen. Als u op bepaalde punten zegt daar ontbreekt mij de informatie, ja, dan kunnen we natuurlijk gaan kijken welke informatie dat is.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Nog een keer, meneer Chemthof en dan ga ik weer terug naar het pleidooi dat mevrouw Gerrits aan het houden. Meneer Samthof. Dank u, voorzitter. Meneer Van Hsem is Is het dan ook denkbaar dat we even wachten? -Want u plakt overal. De heer Van Huizen, want die reageerde op mij. Nee, nee, nee, nee nee nee. Ik, ik, ik ga het mee. Om het correct noemen van de namen. Het is meneer Husum en niet van Husum. Excuses. Bussum. Mijn excuses. -Gaat u.

Yoni Shem-Tov
Door? Uhm, ik breng u mij van mijn apropos. Uh, meneer. De voorzitter. Uh uh uh uh.

Arjen Hussem
Is t voor u denkbaar dat de besparing die daarmee wordt gerealiseerd ook te praten kan komen voor andere terreinen dan het sociaal domein? Of is het voor u enkel en alleen het sociale domein? -De. Waar deze motie toe oproept, is in kaart te brengen wat de besparingen in het sociaal domein. Als je die wil investeren, wat dat zou kunnen opleveren en wat je daarvoor moet doen. En dan is het aan de raad om daar een keuze in te maken. Dus wat ons betreft is alles bespreekbaar. Tegelijkertijd hebben wij natuurlijk wel een beeld over waar we naartoe moeten met de gemeente. En dat is niet alleen.

Anneke Gerrits
Dat is zeker. Laat ik het positief formuleren. Versterken van de sociale basis. -Dank u wel. Mevrouw Gerrits was bezig met haar betoog. -Ja. Ik zal vervolgens reageren op een aantal zaken die voorgelegd zijn. Amendementen door de VVD. Uhm, t eerste amendement, uh, gaat volgens mij om uh, die honderd, € 50.000 uit de tweede bestuursrapportage in de in de spaarpot te stoppen. Uhm, dat vind ik op dit moment niet het moment om daar iets over, zeg maar, positief over te besluiten. Waarom niet? Het gaat over de tweede bestuursrapportage. Ik heb altijd geleerd dat ik geld pas uitgeef als ik weet dat het zeker is verdiend. Dus ik zou zo'n discussie best met u willen voeren op het moment dat de jaarrekening is vastgesteld. Meneer Van der Vliet, stel, er is een positief.

Anneke Gerrits
Resultaat in de jaarrekening. Bent u dan wel voor het Om dat positief resultaat in een te vormen bestemmingsreserve te stoppen? Ik denk dat als we een positief besluit hebben op een jaarrekening, dat we dan met elkaar wegen. Waar liggen de plannen? Wat is echt harde noodzaak? En we moeten inderdaad een een stap maken voor de vervangingsinvesteringen, dan is dat een reële optie. Maar ik ga daar nu geen toezegging of uh akkoord op geven. Maar het is wel zeker een interessante gedachte om, als we op die manier en dan kom ik op een ander punt uit, jullie motie van. Je kan nu wel zeggen de OZB niet verhogen. Uh uh, natuurlijk, dat wil ik ook niet. Ik woon hier ook. Uh, ik heb hier ook andere wonen. Ik ik, ik heb daar we. We willen ook de OZB niet verhogen om t verhogen, maar we zullen uiteindelijk met elkaar moeten kijken hoe we uh komen tot uh begrotingen die uh uh, nou ja, die die verstandig zijn.

En dat hoeft niet te betekenen dat ze alle jaren misschien helemaal sluitend zijn, maar we hebben natuurlijk wel de ambitie om ze sluitend te krijgen. Uh, zoals uh uh ook is, is gezegd door eerdere sprekers. Maar uh, in die zin dus dan is t een heel reële vraag om te zeggen oké, wat zijn nou onze grote uitgaven waar we voor dekking moeten vinden? En dan hangt het ook aan het plaatje. Wat hè? Wat investeren we uit onze spaarpot en wat lenen we? En hoe is die balans? En dan kijken we natuurlijk ook naar de rente situatie die speelt in in 2027. Als dit allemaal aan de orde komt. En voor de komende jaren. Minister, ik ga geen toezegging doen. -Meneer Van den Berg.

Anneke Gerrits
Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik beheers het politieke spel aardig, want u heeft heel veel gezegd, maar eigenlijk helemaal niks.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Het was gewoon een simpele ja of nee vraag.

Anneke Gerrits
Bent u bereid om dat te bestemmen? -Ik ga nu geen ja zeggen als u dat wilt horen. Nee dus. -Gaat u verder. Ja. Het andere amendement gaat over uh uh, de reserve uit de duurzaamheid of de duurzaamheidsreserve laten vrijvallen. Uhm, nou dat een een gedachte om dat bedrag of een kleiner deel van dat bedrag om daarnaar te kijken.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Dat zou ik graag bij de begrotingswijziging naar aanleiding van het collegeprogramma met u bespreken.

Anneke Gerrits
En met de raad hier.

Arjen Hussem
Ja, dan ik. Ik heb er in de motie die natuurlijk voorligt, daar heeft de portefeuille Oh. -Ja, u gaf al de ruimte door even te pauzeren en toen dacht meneer Bussum, daar spring ik op in. -Ja, sorry. Nee nee sorry. Daar ben ik. Daar ben ik ook voor. Ja. Ja meneer. Bussum. Ja. Een punt van orde. Is het normaal dat mensen filmen op de tribune? Of is dat. Vergis ik me? -We. Er mogen opnames gemaakt worden,

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
dus dat is prima. En dat geldt voor iedereen op de tribune.

Anneke Gerrits
Of er nou persfoto's zijn of anderen. Gaat u verder. Ja, over de motie uh, die uh voor die de VVD heeft uh ingediend. Uhm ja, die, die ga ik niet uh, niet steunen vanuit D66 of met D66. Uhm, omdat ik m uh heel eenzijdig vind. U heeft geen uh begrotingsalternatief ingediend. U heeft niet aangegeven wat u dan wel wil doen. U geeft alleen maar

Pieter van der Vliet (VVD)
aan wat er eigenlijk niet kan en wat er of wat er moet, maar niet hoe. En zolang ik dat hoe niet weet en niet kan beoordelen, zal ik uh, de motie niet steunen. -Meneer Van der Vliet. Zo'n vijf dingen die. -Waaraan. Een begroting moet voldoen wel moet voldoen. Niks. Nergens wordt dit niet gebruikt. Van die vijf punten zijn er één. Twee punten die u misschien wel enthousiast over bent. Of zijn ze alle vijf? Verschrikkelijk? -Nou ja, kijk,

Anneke Gerrits
ik heb al iets over die OZB gezegd. Uh, de OZB zullen we niet verhogen. Uh is is het uitgangspunt van D66 vanuit eigen wensen. Dat doen we niet om leuke nieuwe dingen te doen. Uh, een OZB verhoging? Uh, als t echt niet anders kan. Maar dat is nu niet aan de orde. Die vraagt dus die ga ik nu ook niet beantwoorden. Maar wij zullen nooit de OZB verhogen vanwege eigen wensen die we heel belangrijk vinden op een van de domeinen. Uh. Maar we moeten natuurlijk wel met elkaar kijken en dat heb ik ook gezegd. En dat bootje van, ja, de moedersoort Houdini act komen. Hoe krijgen we dat? Uh, dat bootje?

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Uh uh, vervangen op een goede manier. Maar die discussie gaan volgens mij voeren

Pieter van der Vliet (VVD)
als we ook inzicht hebben in de scenario's die worden ontwikkeld. En dat gesprek komt later. -Meneer Van der Vliet, de laatste interruptie wat mij betreft. -Er zijn vijf punten. Mijn vraag was of er punten zijn waar u wel enthousiast over bent. Ik ga daar op dit moment verder niet niet iets over zeggen.

Rik Aartsen (CDA)
Dank u wel. Dan ga ik denk ik naar meneer Aartsen. Meneer Aartsen. Ja, dank u wel, voorzitter. Uhm ja, ik zal ook uiteraard reageren op de inbreng, de moties en amendementen van de verschillende collega fracties. Ik begin bij P21, waarbij is ingebracht een gedachte over de beleidsindicatoren. Uh. Wij steunen de gedachte om in de auditcommissie de gemeentelijke beleidsindicatoren te evalueren en te herzien. We zouden die herziening dan wel in de volle breedte willen doen en op alle beleidsterreinen willen bekijken in hoeverre gemeentelijke beleidsindicatoren kunnen worden geformuleerd die aantoonbaar meerwaarde hebben. Ook de beleidsindicatoren voor energie en klimaat en bomen die we nu al kennen. Zouden we in het kader van die herziening dan opnieuw willen bezien? Dan was er een punt van P21 over de kadernota.

Ook die gedachte steunen wij om in de auditcommissie en in afstemming met het college de voor en nadelen van het afschaffen van de kadernota als afzonderlijk document en besluitvormingsmoment te onderzoeken. Dus wat ons betreft gaan we dat doen. Dan de motie van P21 met betrekking tot de paragraaf duurzaamheid. Ja, wij begrepen ook, maar misschien met betrekking tot deze motie hebben wij eerst allereerst nog een vraag, eigenlijk ook aan het college misschien. Wij begrijpen dat er wettelijke rapportage eisen met betrekking tot duurzaamheid voor de gemeentes in de maak zijn, dan wel zijn aangekondigd. Is dit correct? En zo ja, dan zijn wij er voor om bij die toekomstige wettelijke rapportage eisen aan te sluiten en daar dus niet nu al op vooruit te lopen. We zijn overigens ook niet overtuigd dat deze paragraaf duurzaamheid ons nu echt veel extra's gaat brengen.

We horen de portefeuillehouder ook zeggen dat dit geen nieuwe informatie zal opleveren. Maar goed, we laten ons graag alsnog overtuigen. Maar vooralsnog zijn wij echter geneigd te denken dat de ambtelijke capaciteit voor het opstellen van een paragraaf duurzaamheid beter voor andere zaken gebruikt kan worden. En dit zou misschien wel nog anders kunnen worden als er andere gemeentelijke rapportages op het gebied van duurzaamheid, zoals ik, als ik het goed heb genoteerd, de update Bunnik Klimaatneutraal 2040 als die geïntegreerd kan worden in de financiële rapportages en daarmee kan vervallen, want dan boeken we dus echt winst. Dat we dan minder rapportages krijgen en meer in in in de financiële verslaggeving kunnen invoegen. Maar goed, de voorlopige conclusie is dus dat wij deze motie niet zullen steunen, tenzij we ons alsnog laten overtuigen door de verdere inbreng in deze discussie.

Dan de motie van P21 met betrekking tot het de financiële ruimte in het sociaal domein en het investeren daarvan, die van die ruimte in de sociale basis. Ja, deze motie bestaat eigenlijk uit vier verzoekpunten. De verzoekpunten één, drie en vier van deze motie kunnen wij zeker steunen. Gelet op de enorme financiële impact van het sociaal domein op de totale begroting, vinden wij het ook heel belangrijk dat de gemeenteraad periodiek en in ieder geval bij de reguliere reguliere planning en controlemomenten, nauwgezet inzicht krijgt in de financiële ontwikkelingen binnen het sociaal domein als geheel. En het is ook een goed idee dat dit, als dat nodig is, nog verder wordt afgestemd met de raadswerkgroep Sociaal Domein. Met betrekking tot punt twee van deze motie hadden wij aanvankelijk nog wat twijfel, moet ik eerlijk zeggen.

Onze eerste reactie was dat we, gezien de grote financiële opgave voor 2022 en het jaar daarna, de eventuele financiële ruimte die vrijkomt binnen het sociaal domein, niet nu al direct één op één moet bestemmen voor investeringen in het versterken van de sociale basis. We moeten dan, als die financiële ruimte er zou zijn op dat moment, wat naar ons idee een bredere afweging maken. Maar als wij de mondelinge toelichting van P21 nu goed begrijpen, dan is punt twee van de motie eigenlijk ook niet zo bedoeld. Dit volgt uit de woorden kan worden ingezet. Het inzetten van de financiële ruimte voor het versterken van de sociale basis is dus geen automatisme. Met die toelichting, als we het zo goed begrepen hebben, zou het CDA deze motie wel kunnen steunen. Dan kom ik bij de inbreng van de VVD. De heer Van den Berg merkte op dat de begroting die nu voorligt, niet compleet zou zijn. Waarom is deze begroting dan incompleet?

En dat werd door hem niet expliciet uitgesproken, maar ik vermoed dat de heer Van den Berg onder andere bedoelt dat de begroting incompleet is, omdat in de begroting geen vorming van reserves voor vervangingsinvesteringen is meegenomen. Dat is waar, maar is ook. Dit is ook al vele jaren het geval en de VVD en haar voorganger, de liberalen, zijn daar ook steeds bij geweest en voor het eerst is nu aangekondigd dat we het komende jaar een fundamentele discussie over de vervangingsinvesteringen gaan voeren in deze raad. Dus wat ons betreft wachten we die discussie voor nu af en komen na het voeren van die discussie en alles afwegend. Ook gezien de financiële mogelijkheden en onmogelijkheden tot besluiten over de vervangingsinvesteringen. Meneer Van den. -Berg.

Thies van den Berg (VVD)
Mag ik concluderen. -Dat u deze begroting, zoals u nu voorligt, dus helemaal compleet vindt? Dus u vindt dat u op dit moment voldoende beeld heeft

Rik Aartsen (CDA)
van alles wat er op ons afkomt en dat we het eerlijke verhaal vertellen, ook aan de samenleving, door in te stemmen met deze begroting. Dat vind ik wel. Op dit moment zijn er. -Geen.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Of niet of nauwelijks reserves voor die vervangingsinvesteringen.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Maar dat weten we ook en dat is ook gewoon transparant en verwoord naar de raad toe en naar de inwoners.

Rik Aartsen (CDA)
Gaat u verder met uw betoog. En liefst met de microfoon aan. Dan kom ik op de motie van de VVD. Ook deze motie loopt wat ons betreft op de discussie in deze raad over de beleidskeuzes in de programmabegroting in december en de discussies die we komend jaar gaan voeren over de vervangingsinvesteringen in deze raad. Vooruit. En om die reden zullen we deze motie dus niet steunen. Dan de amendementen tweemaal van de VVD. De gedachte van deze twee amendementen om nu meteen te beginnen met het vormen van een reserve om de kapitaallasten van noodzakelijke vervangingsinvesteringen te kunnen opvangen, zo begrijp ik het dan tenminste. Vinden wij zeker niet vreemd. Sterker nog, wij vinden het verstandig om daarvoor een spaarpot te gaan opbouwen. Dus het is fijn dat de VVD hier voor een overigens wel lege spaarpot aan de portefeuillehouder heeft gegeven.

Toch neigen we ernaar om deze amendementen niet te steunen, en ik zal nu per amendement toelichten waarom. Ten eerste het instellen. Amendement nummer één was dat van de VVD. Ik weet niet of dat de nummering was. Ben ik even kwijt. Ja, er waren maar twee amendementen, dus dat is amendement nummer één inderdaad. Instellen. Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Op dit moment is het voordelig saldo van 150 nul € 100 over 2026 nog niet definitief. De D66 heeft dat net ook al ter sprake gebracht. Er is immers nog slechts sprake van een tussentijdse bestuursrapportage, dat wil zeggen van een tussenstand. Wij zouden daarom pas een bestemming voor het voordelig saldo in de vorm van een bestemmingsreserve willen bepalen. Als het voordelige saldo aan het einde van het van het jaar ja dan ook definitief is geworden. -Meneer Van der Vliet.

Pieter van der Vliet (VVD)
We hebben dezelfde vraag, voorzitter, als aan de D66.

Rik Aartsen (CDA)
Mocht het geval zijn dat er een positief saldo overblijft, bent u er dan voor om het hele saldo in een bestemmingsreserve te stoppen voor de vervangingsinvesteringen. -Op dat moment zullen wij een bredere afweging maken, gelet op alle financiële uitdagingen die er liggen. Of dan ja, of dan die bestemmingsreserve daadwerkelijk willen vormen met dit saldo. Maar daar, vooruitlopend op

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
wil ik hier. Hier wil ik niet op vooruitlopen.

Rik Aartsen (CDA)
Dus op dit moment kan ik die vraag nog niet beantwoorden. Met met de microfoon aangaan. Dan het tweede amendement van de VVD. Vrij vallende middelen. Duurzaamheid toevoegen aan bestemmingsreserve. Vervangingsinvesteringen. Ja, hier hebben wij meerdere vragen over. Ten eerste zouden we wel eens willen horen over de achtergrond van het bedrag van 240 € 0 aan vrij vallende middelen voor duurzaamheid. Voor welke taken was dit bedrag precies bedoeld? Moeten de betreffende taken op het gebied van duurzaamheid misschien op een later moment alsnog worden uitgevoerd? En zo ja, is het dan toch niet verstandig om het daarvoor benodigde bedrag vooralsnog geheel of gedeeltelijk in een bestemmingsreserve duurzaamheid te reserveren? Mevrouw Houtgraaff.

Jenny Houtgraaf
Ja, ik wil gewoon een suggestie doen richting het CDA. Als wij vanaf nu een paragraaf duurzaamheid zouden opnemen

Rik Aartsen (CDA)
in de begroting, dan misschien een volgende keer. Heeft u direct antwoord op zo'n vragen. Ik vind het wel interessante vragen trouwens. Dank je wel. -Ik heb de Kort.

Jenny Houtgraaf
Ik heb de portefeuillehouders horen zeggen dat die paragraaf geen nieuwe informatie gaat geven, dus ik ben er nog niet zo zeker van. Ja. Mevrouw De Graaf, Ja. -Maar volgens mij dat gaat over of het nieuwe informatie is voor de raad of informatie wat beschikbaar is binnen de ambtelijke organisatie. Wij hebben ook gezegd dat wij verwachten dat het op basis van bestaande informatie gaat, maar dat is niet altijd informatie met wat direct beschikbaar is voor ons.

Rik Aartsen (CDA)
Maar ik was nog bij mijn verhaal. Dus ja, wij vragen ons af waar die waar die vrijgevallen middelen nou precies voor bedoeld waren. Maar het lijkt ons eigenlijk sowieso beter om niet nu al te beslissen om de vrijvallende middelen duurzaamheid voor een bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen te gebruiken. Volgende maand spreken we over het collegeprogramma in de raad en dan hebben we zicht op de collegevoorstellen voor alle programma's en beleidsterreinen. Wat ons betreft is dat het moment om te beslissen over de bestemming van deze middelen en niet nu.

Arjen Hussem
Daarom zullen we dit amendement niet steunen. En dan ben ik er doorheen. Dat ja, maar ja, Dank. U wel, meneer Bussum. -Dank u wel, voorzitter. Uhm, nou laat ik even bij onze moties. Beginnen. Al heb ik natuurlijk nog geen compleet beeld beleid. Of nee, laat ik eerst de losse onderwerpen die we graag aan de auditcommissie voorleggen. Ik hoor daar verschillende suggesties om daar nog wat breder naar te kijken. Wat ons betreft prima natuurlijk. Alleen de beleidsindicatoren die er nu staan zijn denken wij het makkelijkste aan te pakken. Als als eerste stap. Naar paragraaf duurzaamheid hebben we het natuurlijk wat overwegingen gehoord van is het nou gewoon de informatie, maar dan op een andere manier achter elkaar gezet? Ja, feiten herschikken kan natuurlijk wel betekenen dat er andere informatie uitkomt. Dus door de juiste feiten naast elkaar te zetten, denken wij dat er betere informatie uitkomt.

Nou ja, tegelijkertijd horen we nu twijfel of dat gebeurt met de oproep die we nu gedaan hebben. Dus daar denken we graag ook nog even over na. Als we van iedereen een reactie daarop hebben gehoord, om te zien of onze motie daar nu bij helpt. Kadernota auditcommissie. Het oude commissie kan daarover nadenken. Nou, ik heb daar van meerdere partijen nu positieve reactie op gehoord, dus dat zien wij zeker zitten. En blij ook met. Met steun van het CDA voor de motie over het investeren in de sociale basis en ook met de belangstelling van de VVD daarover, van hoe gaat die informatie ons helpen? Nou, wij denken dat die dat die gaat helpen om goede afweging te maken, waarbij meneer Aart terecht heeft gezegd ja, betekent niet dat dat dat we, zodra er een voorstel van het college komt, dat je dat moet overnemen. Dat betekent dat je daar het het gesprek over hebt. Ehm ja, dan toch even ja.

Het beeld wat de VVD lijkt te schetsen is alsof de andere partijen alleen maar geld willen uitgeven en niet willen kijken naar de financiële positie. Ja, en dat vind ik toch een beetje rare voorstelling van zaken. We hebben. In de vorige periode forse bezuinigingen bekeken. Met z'n allen zorgvuldig proces door en door doorlopen. Er is nu ook al aangekondigd dat we dat proces gaan voortzetten. De VVD roept al heel lang dat zij het allemaal veel beter weten en veel beter zouden doen. Ondertussen komen ze niet met concrete suggesties, behalve dan Schuif maar wat met potjes en hier heb je een leeg spaarvarken. Ik vind het, ja toch een beetje jammer van de VVD, dus ik zie erg uit naar de volgende maand.

Thies van den Berg (VVD)
Hopelijk zien we dan nu concrete. -Meneer Van den Berge. Het heeft. U heeft het ons niet makkelijk gemaakt door ook niet met concrete spullen te komen. Het heeft een hele tijd geduurd. Voor een collegeprogramma ligt. Het wordt dan heel tactisch. Op een avond als vanavond dan eigenlijk. Of vandaag wordt het dan gedeeld. Daar is keurig mee gewacht,

Arjen Hussem
heeft het alvast kunnen lezen en ons daar mee kunnen confronteren. En ja, zo gezegd, wij hebben wel wat in in in de zak, maar het heeft geen zin om iets voor te stellen voordat er definitieve. Nee, dat is hier het punt niet. Het punt is dat u net doet alsof wij onzorgvuldig met het geld omgaan. Zelf komt u met geen enkel tegenpunt.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
U kunt zeggen Ja, maar ik wil weten wat de plannen van de anderen zijn.

Thies van den Berg (VVD)
U zegt dat u zelf plannen heeft. U komt er niet mee naar voren, dus het is gewoon een heel slap verhaal. Ja, neem me niet kwalijk. Meneer Van den Berge. -Dat gaat u niet laten zeggen. Zeker niet, want volgens mij zijn we de enigen die met een concreet spaarplan komen. Zijn wij de enige die concrete voorstellen doen? En het valt me ook op als ik dan zo luister. Het is heel bijzonder. Er wordt vanavond aan ons een besluit gevraagd. Er wordt vanavond aan ons gevraagd om 150 € 100 te bestemmen. Niet bij de jaarrekening. Er wordt vanavond gevraagd Dus als wij nu zeggen met elkaar ja, dat bestemmen wij, dan kunnen we dat ook prima bestemmen in de bestemmingsreserve die we nu gaan vormen voor die vervangingsinvesteringen. En het valt me gewoon op. En dat valt mij echt op. We maken geen keuze hier. De VVD doet een concreet voorstel. Die heeft amendementen die we in de spaarpot willen stoppen.

Daarom staat hij daar en wij zien dat niet terug bij de andere partijen. -Dank u wel. Ik zag ook dat meneer Aartsen hier een opmerking over wilde maken.

Rik Aartsen (CDA)
Ja, sparen en besparingen, dat is niet hetzelfde. Dus volgens mij heeft de VVD hier ook geen enkel voorstel gedaan om met extra besparingen te komen. Het is alleen maar zijn.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Er is alleen een voorstel gekomen om vrij vallende middelen

Arjen Hussem
in een in een bestemmingsreserve te stoppen. Dat is iets anders dan besparingen voorstellen. Dank u wel. Ik ga weer naar meneer Huisman, want die was bezig met zijn tweede termijn. -Ja, ik sluit me aan bij de woorden van die aard. Maar de VVD vroeg ook om iets positiefs te zeggen over De. Even denken hoor. De moties en amendementen moest ik iets positiefs over zeggen. Positief is natuurlijk dat het goed is om daar met de raad

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
over in gesprek te zijn. Dus dat geef ik u mee. En ik zeg u toe. Volgende maand gaan we hier verder op in.

Pieter van der Vliet (VVD)
Het leidt tot 1 tot 1 interruptie van meneer Van de Vliet. Meneer Van der Vliet. Even over onze motie over een uh uhm ja. Duurzame financiële raming voor acht jaar. Er zijn vijf punten in

Pieter van der Vliet (VVD)
en ik begrijp dat we niet hoeven te praten over belastingverhoging ja of nee. Maar er zijn ook een aantal uitgangspunten. Ik vroeg me af of D66 wil nergens iets over zeggen. CDA wel, maar ik vraag me af of P21 ook uh of punten staan van die vijf waar jullie wel misschien positief over zijn.

Arjen Hussem
Ik kan me voorstellen die acht jaren vooruit. Wat is hiervan een handreiking naar het sociaal domein? Die natuurlijk voor iedereen is, niet alleen op 21. Dank u wel. Uw antwoord, meneer Sum. Ik ga gewoon nog iets positiefs zeggen over de amendementen. Die heeft u van tevoren gedeeld met de hele raad, zodat we even goed over na konden denken. Dat is dan weer jammer met de motie. Dat heeft u daar niet gedaan. Ik zie er een aantal woorden in staan die me zeer bekend voorkomen, staan ook in het coalitieakkoord. Ik moet nog even goed lezen hoe ze door het college zijn verwoord, dus ik neem er graag nog kennis van. En laten we later kijken welke uitgangspunten we nog concreter moeten maken voor het college, zodat ze volgende begrotingen voor ons zo helder mogelijk kunnen maken.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
En dan moet ik even op mijn lijstje kijken. Voorzitter. Volgens mij heb ik nu alle punten gehad.

Thies van den Berg (VVD)
Dank u wel. -Dank u wel, meneer Van den Berge. Allereerst een woord van dank aan allen voor een reactie, ook op de stukken die wij hebben ingebracht namens de VVD en in het bijzonder ook wel nog. Toch weer een woord van dank richting 21, want zij waren wel de enige partij die ook concreet heeft gereageerd op de amendementen die we van tevoren hebben gedeeld. Van de andere partij heb ik helemaal niks gehoord en eigenlijk vanavond ook zelfs in dit debat niks gehoord. Nou, ik heb gehoord dat u geen keuzes maakt. En voorzitter, de coalitie benoemt de financiële uitdagingen, maar durft vervolgens die keuzes niet te maken. Er zijn volop plannen om meer geld uit te geven, maar over besparingen of verstandig sparen horen we weinig. Sterker nog, volgens de wethouder is sparen onverstandig. Ik viel echt letterlijk bijna van mijn stoel. We schuiven belangrijke investeringen vooruit, maar kiezen ervoor om volop te lenen.

En dat is wat de VVD betreft echt de verkeerde koers. D66 vraagt zich hardop af

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
of de begroting betrouwbaar is. En als de coalitiepartij zelf die vraag stelt, dan is dat volgens mij toch heel veelzeggend. Daarom leg ik de vraag terug. Meneer mevrouw Gerrits, deze begroting betrouwbaar? Mevrouw Gerrits. -Ik heb die vraag gesteld aan de portefeuillehouder, omdat we natuurlijk in een bijzondere situatie zitten dat je een beleidsarme begroting hebt, Maar we weten dat er een aantal zaken liggen en voor zover binnen die context alle informatie die er is die goed is verwerkt in deze begroting. Nou, dat heeft hij bevestigd. Dat is voor mij voldoende om vertrouwen te hebben dat wat er nu ligt, een volledig beeld is binnen de context en de grenzen die we nu hebben. En uh, in die zin uh uh, m moet je dat niet zien als als wantrouwen. Maar t is juist een vertrouwensvraag van oké, hier kan ik ja tegen zeggen. Deze begroting kan naar de provincie. En uh, we zitten in een gekke situatie.

Doordat we natuurlijk soms al over die grens heen kijken, nu naar de begrotingswijziging ten opzichte van het collegeprogramma, de scenario's die moeten komen. En daarom ben ik best terughoudend. En ik wil uh, zeker sparen. Ik wil zeker reserveren. We gaan geen geld over de balk gooien en we gaan verantwoorde keuzes maken de komende jaren. En dat doen we op het moment dat ook die andere informatie over die scenario's. Financiële consequenties. De portefeuillehouder heeft ook aangegeven

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
voor de kerst verwijder dat we voor de kerst

Thies van den Berg (VVD)
reces informatie hebben, ook over risico's en consequenties. En dank u wel. Timing. Dank u. -Meneer Van den Berg. Gaat u door met uw betoog? -Dank u wel, voorzitter. Dank voor dit antwoord, maar ik hoor vooral dat u de wethouder vertrouwt. Ik heb nog niet gehoord of u echt vertrouwt of programmabegroting klopt. En ja, hoe kan het CDA nou de begroting in samenhang met het collegeprogramma beoordelen als de financiële gevolgen daarvan pas later bekend worden? En ook wel deze programmabegroting op dit moment wel steunen? Ik begrijp dat gewoon niet goed. Kijk, wij onderschrijven de noodzaak om de financiële impact van beleid en investeringen ook inzichtelijk te maken. En daarom pleiten wij voor begrijpelijke financiële stukken. Dat doen we al langer en dat doen we. We vragen er ook om via onze motie om verder vooruit te kijken, dus echt acht jaar vooruit te kijken.

En dan niet alleen mooie plannen maken, maar ook transparantie, realistische keuzes, financiële verantwoordelijkheid en die risico's concreet te maken. Voorzitter. De VVD begrijpt. Waarom. Meneer Van den Bergh, Meneer Van den Bergh,

Rik Aartsen (CDA)
ik zie een hand van meneer Aartsen. Meneer Aartsen, uw opmerking en verwijt aan het CDA, die begrijp ik toch niet helemaal. De nu de de nu voorliggende programmabegroting, die heeft het collegeprogramma en het coalitieakkoord nog niet verwerkt. Dat weten we met zijn allen en daarom gaan we in december, als we weer een aanpassing van deze begroting komt, waarin wel de aanpassingen van het collegeprogramma zijn meegenomen. Nou ja, over die aanpassingen dan weer een nieuwe discussie voeren. Maar we hebben het nu. We bespreken nu toch de programmabegroting

Thies van den Berg (VVD)
zonder het verwerken van het coalitieakkoord. Dat weten we toch met z'n allen? Dus het is toch logisch dat we dan, uh, dat als uitgangspunt hanteren. -En dat is precies mijn punt. Meneer Aart bevestigt eigenlijk dat hij dat u dus daar geen keuze in maakt. We weten allemaal wat er op ons afkomt. We weten dat die programmabegroting dus voor de bühne is, dan dat we. En we schuiven de echte keuzes vooruit. En ja, natuurlijk gaan we nog een discussie voeren als er concreet resultaat ligt en concrete voorstellen worden gedaan voor de invulling van beleid. Maar op dit moment hebben we een programmabegroting. We weten nog wat er op wat er op ons afkomt die eigenlijk echt voor de bühne is. Ik rond af, voorzitter. De VVD begrijpt werkelijk niet waarom de coalitie de uitdagingen wel benoemt. Meneer van het CDA.

Rik Aartsen (CDA)
Meneer van meneer Van den Berg. Ik zag weer een hand van meneer Aartsen. Een hele korte toevoeging. Dat heeft de portefeuillehouder ook gezegd

Thies van den Berg (VVD)
dat een begroting altijd een momentopname is. Dus het is de begroting voor dit moment en in december zal die weer aangepast worden. -Wij begrijpen werkelijk niet waarom de coalitie de uitdagingen wel benoemt, maar noodzakelijke keuzes vervolgens voor zich uit blijft schuiven. Heel kort een reactie op de moties. De eerste motie die is ingediend door D66, D66 en P21. Dus zullen wij tegenstemmen. Wij zeggen dat. We willen graag inzicht hebben op allerlei soorten investeringen. Vinden het nu te beperkt. Ja, we zijn ook nog in twijfel wat D66 zelf doet. Ze geven aan. Wij overwegen om dit in te trekken. Dus we willen eerst maar eens even horen nog wat, wat wat u nu daadwerkelijk gaat doen. Maar wat ons betreft op dit moment krijgt hij geen steun. De tweede motie daar is volgens mij ook al door de portefeuillehouder zelf wat over gezegd. Een aparte paragraaf Duurzaamheid is niet nodig. Ze horen gewoon in de standaard programma's.

Kan het kopje duurzaamheid worden toegevoegd? Dus dat hoeft niet wat ons betreft ook niet te worden aangenomen. Dus die die motie krijgt ook geen steun van ons. En dan ben ik erdoorheen. -Dank u wel.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Dan zijn er nog een paar vragen gesteld aan wethouder James op het gebied van duurzaamheid, en over een rapportage op het gebied van duurzaamheid. Wellicht kunt u daar een uw licht op werpen, zodat we zo meteen naar de besluitvorming kunnen gaan. Wethouder James. Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb inderdaad twee vragen genoteerd van het CDA over duurzaamheid en de wettelijke eisen voor het rapporteren over duurzaamheid. Zijn die niet in de maak? En er lijken inderdaad een aantal indicatoren op ons af te komen waar we over moeten gaan rapporteren. En dat hoeft natuurlijk niet per se een paragraaf duurzaamheid, maar dat kan natuurlijk wel. Het lijkt inderdaad goed om daar even naar te kijken van wat komt er op ons af en hoe nemen we dat mee? Tegelijkertijd weten we ook dat het Rijk altijd bezig is met herzieningen en actualisering van dit soort dingen. En soms is het dan ook heel erg lang wachten op het rijk.

Dus ik zou u als raad ook willen adviseren. Kijk ook vooral wat u nodig heeft om verstandige besluiten te nemen, en dan kunnen wij kijken of we dat makkelijk kunnen leveren. En volgens mij moeten we daar met elkaar balans in vinden. Het zou natuurlijk helemaal mooi zijn als dat exact overlapt met waar het Rijk mee komt, maar ik denk dat de centrale vraag is wat heeft u als raad nodig om goed aan het stuur te zitten? Dan is de tweede vraag ging over de taken rondom duurzaamheid en de 240 € 0. Het is inderdaad niet zo dat dat geld er gewoon maar was en dat we er geen bestemming voor hadden en dat we dachten nou ja, dan stort het maar weer terug in de pot. Die middelen stonden begroot omdat we daar ook personeel van betalen. En alleen hadden we een aantal vacatures. Onder andere op strategie, op opwek, op de warmtetransitie, die dus eigenlijk over de hele breedte van de duurzaamheidsportefeuille.

En ja, als je geen mensen in dienst hebt en je hebt ze nog niet gevonden, maar ze komen wel. Ooit. Maar ze zijn er nog niet. Dan heb je daar geen kosten voor, want je betaald nog geen salaris. Dat betekent niet dat de werkzaamheden dan verdwijnen op die verschillende terreinen. Dus als er geld wordt weggehaald, dan betekent dat ook dat je minder kan doen. Zo simpel is het dan ook. Dank u wel voor deze beantwoording. Wat u nog wilde meegeven?

Arjen Hussem
Ik zie meneer Housen nog even. -Mogen we een paar minuten schorsen? Nou, dat dat mag. Dat mag. Dat mag altijd. Alleen ik wilde eigenlijk vragen of we hierna kunnen overgaan naar de besluitvorming en de kous hiermee de beraadslaging kan afronden.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Want als u nu een schorsing vraagt, dan zijn die beraadslaging nog niet voorbij. Maar vindt u het goed als we de beraadslagingen in deze tweede termijn eindigen en geen derde termijn hebben? En voordat ik overga naar de besluitvorming nog even 111 schorsing toesta. Ik kijk u vroeg een paar minuten, maar dat zullen we er altijd meer. Zullen wij 5 minuten schorsen zodat u uw definitieve mind kunt opmaken als dat Nederlands is. Ja. Dan schors ik 5 minuten. Om 10.08u gaan we verder. Vergadering is geschorst. Dames en heren, de schorsing is voorbij. Ik. Ik heropen de vergadering.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
Vergadering is heropend. Al vóór de schorsing hadden wij de beraadslagingen afgerond. Toen hebben we even schorsing gehad,

Arjen Hussem
zodat iedereen ook zijn mind kan opmaken. Maar eigenlijk vroeg meneer Husem om een schoorsteen. Ik zie hem nu al een vinger opsteken. Ze kan hem vragen Heeft dat nog geleid tot nadere inzichten, meneer Bussum? Het heeft geleid. -Tot nadere inzichten. Ja, we zijn tot de conclusie gekomen dat het goed was om over de paragraaf duurzaamheid te spreken dat er verschillende overwegingen zijn gewisseld,

Voorzitter (Ruud van Bennekom)
maar dat de formulering die nu voorligt niet op brede steun kan rekenen. En daar zijn wij wel naar op zoek. Deze motie trekken we nu in. Oké, dat was motie nummer twee, dus die maakt geen onderdeel meer uit van de besluitvorming zometeen. Dan wil ik nu overgaan naar de besluitvorming. En dat doen we in twee onderdelen. We gaan eerst op de besluitvorming over de uhm uh, de help, ik heb een verkeerd over de bestuursrapportage en daarna over de programmabegroting. De bestuursrapportage

3.2 Besluitvorming 2e bestuursrapportage 2026

Voorzitter (Ruud van Bennekom)

zijn twee amendementen over ingediend. Dat betekent dat we eerst over die amendementen gaan stemmen en daarna het algehele voorstel. Ik leg aan u voor de besluitvorming over de amendement nummer één van de van de VVD. En die luidt instellen bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Is er iemand die een stemverklaring wil geven? Mag ik dan zien met zometeen het hand opsteken of u voor of tegen bent? Wie is voor dit amendement? Wie is tegen dit amendement dus het amendement verworpen met vier stemmen voor en twaalf stemmen tegen? Dan kom ik bij amendement nummer twee, die luidt Vrijvallende middelen. Duurzaamheid toevoegen aan bestemmingsreserve. Vervangingsinvesteringen. Stemverklaring gewenst. Wie is voor dit amendement? Wie is tegen dit amendement? Dan is het amendement verworpen met vier stemmen voor en twaalf stemmen tegen. Dan wordt u voorgelegd een besluit over de tweede bestuursrapportage In 2026.

U wordt voorgesteld om de tweede bestuursrapportage 2026 voor kennisgeving aan te nemen en twee in te stemmen met de in de bestuursrapportage genoemde budgettaire aanpassingen en het voordelige saldo van € 150.200 te storten in de algemene reserve. Is er iemand die een stemverklaring wil, dan is er iemand die stemming wil over dit. Ja. Mag ik dan zien van u wie voor dit voorstel is? Wie zijn tegen dit voorstel? Dan is de bestuursrapportage die het voorstel is aangenomen met twaalf stemmen voor en vier stemmen tegen. Op dit punt waren geen moties ingediend, als ik het goed heb, maar wel zometeen over de programmabegroting.

3.3 Besluitvorming programmabegroting 2027–2030

Daar zijn geen amendementen ingediend, dus ga ik gelijk over naar de gevraagde beslissing. U wordt voorgesteld om de programmabegroting 2027–2030 vast te stellen. De nota van actualisatie 2027 2030 vast te stellen en het voordelige saldo van 2027 van 27 nul € 198 te storten in de algemene reserve.

Stemverklaring gewenst. Meneer Van der Vliet. -Voorzitter. Artikel 189 van.

Pieter van der Vliet (VVD)

De Gemeentewet. -Bepaalt dat de raad erop. Toeziet. -Dat. De. -Begroting. Structureel. -En reëel in evenwicht is.
Naar mijn oordeel voldoet deze begroting daar niet aan en geeft ze bovendien geen volledig beeld van de financiële positie van de gemeente. En om die redenen stem ik tegen.

Voorzitter (Ruud van Bennekom)

-Dank u wel. Wie is voor het voorstel dat ik zojuist heb voorgelezen? Wie is tegen dit voorstel? Dan is dit voorstel aangenomen met twaalf stemmen voor en vier stemmen tegen. Dan kom ik nog bij een tweetal moties die over dit agendapunt zijn. Op dit agendapunt zijn ingediend, namelijk als eerste motie nummer één van P21, D66, die gaat over investeren in de sociale basis. Stemverklaring gewenst. Mag ik dan zien wie is voor deze motie? Wie is tegen deze motie? Motie aangenomen met twaalf stemmen voor vier stemmen tegen. En tenslotte de motie van de VVD over naar een gezondere. Naar een financieel gezonde meerjarenplanning. Stemverklaring gewenst. Wie is voor deze motie? Wie is tegen deze motie?

4. Sluiting

Voorzitter (Ruud van Bennekom)

De motie verworpen met twaalf stemmen tegen en vier stemmen voor. Dan feliciteer ik u van harte als raad met deze programmabegroting. Dus altijd weer een mijlpaal als we een begroting hebben, zodat we ook het volgend jaar in kunnen kunnen gaan. Kom ook aan de sluiting. Ik dank de raad, het college, ambtelijke ondersteuning en alle aanwezigen. De volgende raadsvergadering is al over een week, namelijk op donderdag 12 november. Dan zien we elkaar weer in deze zaal. De vergadering is gesloten.